Politika'da eğitim*öğretmen

Yazının icadından yedi bin yıl sonra...

Yazının icadının tam tarihinin bilinmemesine karşın bilimsel veriler bu tarihin ortalama olarak M.Ö. V bin yıllarına kadar indiğini gösteriyor. Kuşkusuz bugün dünyanın değişik ülkelerinde kullanılan yazı biçimleri gökten zenbille inmedi. Bir bilim adamı, ya da bir yazıcı, yazıyı bir günde ortaya çıkarmadı. Bütün ülkelerin kullandıkları yazıların derin bir geleneği, uzun bir geçmişi vardır. Yazı zamanla evrimleşti ve günümüzdeki biçimini aldı. Yıllar sonra belki mevcut yazılar da değişecek. Yenileri ve daha yenileri kullanılacak. İlk yazı biçimlerinin işaretler, simgeler ve resimler olduğunu düşünürsek, yazının sürekli bir değişime uğradığını, her geçen gün yeni özellikler aldığını, gelistiğini görmemek olanak dışı. Tarihin belli bir gelişme evresinde başlayan yazı, kuşkusuz bulunalı beri işlevini yoğun bir biçimde sürdürüyor. Yazının ülkemizde de işlevini yoğun bir biçimde sürdürdüğünü söylemek oldukça zor. Bu durumun somut kanıtı Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yapılan ve 1974-1975 öğretim yılını kapsayan İlköğretim İstatistikleridir. İlköğretim istatistiklerine göre, toplam 36 bin 137 köyden 3 bin 716'sında hâlâ ilkokul yoktur. Yine ilgili istatistikten öğrendiğimize göre halen halkımızın yüzde 54'ü okuma - yazma bilmemektedir. Bu oranın rakamsal karşılığı ise 21 milyon 6 yüz bindir. Okuma-yazma bilmeyenlerin sayısı, Doğu bölgelerinde daha da acı bir görünüm içermektedir. Doğu bölgelerimizde erkeklerin yüzde 85'i, kadınların da yüzde 92'si okuma-yazma bilmemektedir. Böylece okur yazarlıkta yöresel bir dengesizliğin varlığı da ortaya çıkmış oluyor.

Ülkemizde okuma-yazma çağına girip de okula başlayamayan, okuma-yazma öğrenemeyen 1.5 milyon cocuk var...

Bu cocuklardan ikisiyle konuştuk...

Hiç okuyamayacağı gazetelerde fotoğrafı çıkacak diye sevinçli

Nazım'ın kardeşinin çalıştığı berber dükkanına giriyoruz. Kısacık boylu bir çocuk birilerinin sırtını fırçalıyor.

Berber yer gösteriyor. Oturuyorum. Küçük çocuğun kim olduğunu soruyorum berbere.

«Vallahi ağabey bu çocuk öksüz. Kimsesiz, bir kardeşi daha var. O da ayakkabı boyacılığı yapıyor. Bunu ben yanıma aldım. Orda burda aylak aylak gezmekten kurtulsun diye. Ama gene de dinlemiyor beni. Bir kere sokağa alışmış bu çocuklar. Günde üç öğün karnını doyuruyorum. Akşamları para da veriyorum. Ama verdiğim paraları ne yapıyor bilemiyorum. İşine gelirse geliyor dükkana, işine gelmezse gelmiyor. Bunlara sahip çıkacak bir devlet yok mu acaba?»

Murat Keser hentüz onunda bir çocuk. Onun yaştıları elinde çanta okula giderken Murat ver elini sokak... Gereğinin de pek farkında değil okumanın yazmanın. Ama fotoğrafını çekmek isteyince pos veriyor hemen. Gazetelerde resminin çıkacağına seviniyor. O hiç okuyamayacağı gazetelerde...

«YAŞIM ONBİR AMA, DOĞUMUMU BİLMİYORUM»

İşte 1.5 milyondan birinin sesi bu. Kim bilir ötekilerin sesleri nasıl? Kurşun gibi mi, bir yeraltı suyunun akışı gibi mi? İnsanı düşündüren bir başka ses mi?

«Adım Nazım Keser» diyor bu tombul çocuk. Bir yandan da bir gencin ayakkabısını boyuyor. Ama konuşmasını kesmiyor. Ne varsa içinde döküyor. Birbir ve acı acı. «Yaşım onbir ama, doğumumu bilmiyorum. Nüfus cüzdanım da yok yanımda. Okul da nerden bileyim ki? Okumam yok, yazmam yok.»

Nazım konuşurken bir suçlu gibi «Sivas'ın Hafik Kazası'nın Divriği Köyündenim. Bu gşe. deden bizi Çilhane'den otobüse bindirdi ve İstanbul'a gönderdi. Güzden beri buradayız. Annem birisiyle evlendi. Üç gün kaldık evde, ondan sonra kovdu babalığım bizi. Sonra yabana, yazıya düştük. Havalar iyice soğuyuncaya kadar sokaklarda yatıtk.»

Nazım her şeyi olduğu gibi anlatıyor.

Anlattığına göre babası beş sene önce felçten ölmüş. Böylece beş kardeş öksüz kalmışlar. En büyükleri evlenmiş. Onun küçüğü bir kızmış, onu da bir yakınları Almanya'ya götürmüş. Nazım on yaşındaki kardeşi Muratla düşmüşler İstanbul'un sokaklarına. En küçüklerinin ne olduğunu bilmiyor.

Murat'ı soruyorum Nazım'a, eliyle yandaki berber dükkanını gösteriyor. «Orda çalışıyor Murat» diyor. Ve Nazım başına gelenleri anlatmaya devam ediyor:

«Bir gün kar yağmıştı, bir kömürütüğe girdik. Gece köpek bize saldırdı. Kaçalım derken kardeşim duvardan dibine gitti. Eli yüzü yaralandı. Bereket versin ki, kolu kanadı kırılmadı. Sabaha kadar orda burda dolaştık. Gündüzün bir kahvenin köşesinde biraz uyudük. Kimse bizi yanına almıyordu. Dört ay bir inşaatın içinde yattık. Oraya da geç vakit gidiyor, ertesinden çıkıyordu. Şimdi balam yanına aldı bizi. Onlarda yatıyoruz.»

1.5 milyon okuma yaşına çoktan gelmiş ve okur-yazar olmayan çocuktan biri Nazım. İlerde öğrenebilecek mi okumayı yazmayı? Düzen böyle sürerse, hayır.

Suçlu gibi Nazım, bizimle konuşurken.

Oysa suçlu kim?

Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencileri: "Okulda olay çıkacağını daha önce valiliğe bildirdik...,,

★ ZAFER BOZ ADLI ÖĞRENCİYİ OLDÜREN KOMANDOLARIN İSİM LERİNİ DE VEREN ÖĞRENCİLER; «OKULUMUZDA GELİŞEN OLAYLARIN TEK SORUMLUSU İÇİŞLERİ BAKANLIĞI VE VALİLİK'TİR» DİYOR...

Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencileri tarafından yapılan yazılı açıklamada, «Okulumuzda gelişen olayların tek sorumlusu İçişleri Bakanlığı ve Valilikt ir» denilmiştir. Açıklamada öğrencilerin okulda olay lar çıkacağını ve «Dükücüler» in silahlı saldırıda bulunacağının daha önce Bakanlık ve Valiliğe bir dilekçe ile bildirildiği belirtilmiştir.

BAKANLIK VE VALİLİĞE DİLEKÇE VERİLDİ

Beşevler Bölgesinde geçtiğimiz günlerde bir öğrencinin ölümü ve çok sayıda öğrencinin yaralanması ile sonuçlanan olaylar üzerine yapılan açıklamada, Erkek Teknik Öğretmen Okulu Öğrencileri Derneği'nin Bakanlık ve Valiliğe verdiği dilekçelerle, «Dükücülerin 14.1978 tarihinde gece bekçisini tehdit ederek okula silah ve patlayıcı madde sokduklarının tesbit edildiği» ve öğrencilerin üzerine silahlı saldırıda bulunacağının öğrendiği, gerekli tedbirlerin alınmasının istendiği bildirilmiştir.

Daha önce gerekli uyarıların yapılmasına karşın yeterli önemlerin alınmadığını savunan Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Öğrenci Derneği'nin açıklamasında, «Eğer CHP olayların karşı, tarafına görev yapacak, güvenlik görevlileri istiyorsa, herşeyden önce diğer devlet kuruluşlarında olduğu gibi, güvenlik kuvvetlerine MC döneminde alınan faşist militanları göreviden almalıdır» denilmiştir.

AÇIKLAMADA SALDIRIYI DÜZENLEYENLERİN ADI VERİLİYOR

Açıklamada Zafer Boz adlı bir öğrencinin ölümü ile sonuçlanan saldırının, Hüseyin Yerli, Abdülkadir Üçkardeşler, Abdülcabbar Uzel, Latif Özer, Yaşar Lavuzdeğer, Ali Eser, Dürsun Altıparmak, İsmet Mirzaoğlu, Adnan Küçükvar ve Mehmet Ağırsoy adındaki Ülkücü öğrencilerce düzenlendiği belirtilmiştir.

TYS, Kültür ve Eğitim Kurulu oluşturdu

Türkiye Yazarlar Sendikası, sendika çatısı altında bir «Kültür ve Eğitim Kurulu» oluşturmuştur. Kültür ve Eğitim sorunlarıyla ilgilenecek bu kurulun üyeliklerine, Cengiz Bektaş, Demir Özlü, Yusuf Ziya Bahadınlı, Abdülkadir Bulut, Mustafa Balel ve Muzaffer Arabul getirilmişlerdir.

Erzurum'da «sağ basın» M. Eğitim Müdürü'ne saldırıyor...

Milli Eğitim Müdürü Turgut Köse, Gazetemizin sorularını yanıtladı...

Erzurum Milli Eğitim Müdürü Turgut Köse, yaptığı bazı atamalar nedeniyle bölgesel sağ basının saldırısına hedef oldu. Yapılan atamalar çeşitli çevrelerde çeşitli söylentilere yolaçtığı için konuyla ilgili olarak Turgut Köse sorularımızı yanıtladı:

POLİTİKA: Sayın Köse, yapmış olduğunuz bazı atamalar, Erzurum'da özellikle sağ basında size saldırılmasına yolaçtı. Bu konuda bilgi verebilir misiniz? Eleştirler karşısında söyleyecekleriniz olacak mı?

KÖSE: Erzurum'da Anokollarındaki öğrenci sayısı 92, öğretmen sayısı ise 23 idi. Türkiye koşullarında üç öğretmen yeterli iken 20 fazla öğretmenin bulunması izah edilemiyecek kadar fazladır. Bu 20 ö, .ıne-nin almış olduğu maaşı hesaplarsanız bu yoksul ülkenin sırtından hiç neden yokken ne denli büyük bir maddi yük ü ortadan kaldırdığımızı görürsünüz. Bunun nesi eleştirilyor?

POLİTİKA: Bir de basına 102 öğretmenin kıyımı diye yansıyan bir soru var. Bu konuda ne dersiniz?

KÖSE: İlimizin 81 köyünde öğretmen yokken, veya vekil öğretmenle idare edilirken merkez ve merkez köylerde 102 öğretmen fazlalığı vardı ki bunlar kayrılmış kimselerdi. Görev yapmadan maaş alan, nerede ne-ye hizmet ettiklerinden kuşku duyduğumuz bu öğretmenleri ihtiyaç olan yerlere gönderdik.

Bu sınıf kadro dışı öğretmenlerinden dolayı işin maddi yönünü de hesaba katarsanız yılda —yaptığım kaba bir hesaba göre— 6 milyon liraya yakın bir para tasarruf edilmiş oldu.

POLİTİKA: Yeni Milli Eğitim Müdür Yardımcılarının göreve atanması konusunda da eleştiriler var.

KÖSE: CHP ön yoklamalarına katılmış birisinin, yetenekli bir öğretmen yakını görev almışsa, bunu neden eleştirelim? Bu şekilde bir mantık yürütülürse toplumda kamu görevi yapacak kimse kalmaz. Sonra yeni görevle getirilen arkadaşlarının en kıdemsizi arrılanların en kıdemlisinden daha çok hizmet vermiş. Sonra eski arkadaşlar merkezde istedikleri okullarda görevlendirilmişlerdir. Bunları kıyım diye göstermek insafa sığar mı?

Eğitim Politikası ve Pedagoji üzerine

TURHAN OKTAY

YAZAR: V. İ. LENİN, Çev: Zülfü Dicleli, Konuk Yayınları, 336 s. 35 tl.

Kapitalist eğitim sisteminin dal-budak saldığı günümüz Türkiye'sinde bu sistemin yamlıçalımlı,çelişkilerini tüm ilerici kültür emekçileri ortaya koydular ve olanca özverileriyle çalıştılar. Bu uğraşa girişenlerin kimi sürüldü, kıyımlardan geçti, tutuklandı, hapis yattı.

Şimdilerde işçi sınıfı, aydınlar ve tarım emekçileri, birey çıkarlarını toplum çıkarlarına yeğleyen, yığınları yoksulluğa iten anamalcı düzenin o sert kabuğunu kırmak için savaşım veriyorlar. Bu kavganın utkuya (zafere) ulaşması, için sağlam bir eğitimle kazanılan her türlü bilginin ustalusun sosyo - ekonomik ve kültürel koşulları göz önüne alınarak) uygulamaya konulmasıyla sağlanır. Kitaplar, dergi ve gazeteler, toplumsal devriminin hızlandığı şu günlerde, verilen savaşıma belirli bir dinamizm getirmesi yönünden oldukça önemlidir. Elimizdeki kitap bu yönleriyle bir kılavuz niteliği taşımaktadır. Yapıt Lenin'in Eğitim politikası ve pedagoji üzerine yazdığı yazılardan, Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Marksçılık - Leninclik Enstitüsünce seçilerek hazırlanmıştır.

Bu kitapta bir bölümünü bulacağınız Lenin'in üst yapı kurumlarına (... .im, öğretim, din, politika v.b.) ilişkin çalışme'...'nın asıl önemli yanı, demokrasi ile sosyalizm ..rasındaki bağıntıyı ve türlü demokrasilerin ortaya çıkardığı sınır karakterlerini analiz etmiş olmasıdır. Bu analizlerin ışığında eğitim, öğretim ve diğer üst yapı kurumlarına yeni, şaşmaz yoılaşmaz, sapasağlam boyutlar getiren Lenin, bu kitabıyla bile, sosyalizm aşamasına gelmekte olan ve de gelmiş tüm halk yığınlarına eğitim politikası konusunda yol göstermektedir.

Herkesin okuması koşul olan bir yapıt bu.

RİZE LİSESİ'NDE HAFTADA 515 DERS SAATI BOŞ GEÇİYOR

Rize Lisesi'nde haftada 515 ders saati boş geçmektedir. Üç bin 500 öğrencisi bulunan Rize Lisesi'nde derslerin boş geçmesi veliler tarafından üzüntüyle karşılanmakta ve okula bir an önce öğretmen atanması istenmektedir.

Rize Valisi Muharrem Bartın, şehirdeki konut sıkıntısı yüzünden Rize'ye hiçbir öğretmenin gelmek istemediğini ileri sürmüş, halen orta öğretimde 63, ilk öğretimde ise 278 öğretmen açığı bulunduğunu belirtmiştir.

TÖB-DER Bergama Şubesi mesleki çalışmalarına hız verdi

TÖB-DER Bergama Şubesi mesleki çalışmalarına hız ver miştir. Ekonomik ve sosyal güvencesi olmayan öğretmenlerin başta gelen meslekî sorunlarından olan araçsızlık, gereçsizlik, kaynaksızlık vb. durumlarını gözönüne alan TÖB-DER Bergama Şubesi, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sorunları Komalu dizi çalışmalarından ilki olan, İlkokuma - Yazma Öğretimi konusunu işlemiştir.

İstanbul'da ilkokul öğretmenlerinin yer değiştirmek için dilekçe verme süresi 20 Nisan'da bitiyor

İstanbul Milli Eğitim Müdürü Ruhi Kanak, okullara gönderdiği 2.3.1978 tarih ve 243.3 / 2594 sayılı yazıyla il içi atama ve yer değiştirme istemlerinin 20 Nisan'da sona ereceğini, bu tarihten sonra başvuranların dilekçelerinin geçersiz sayılacağı bildirilmiştir.

İlgi tayinlerin 1570 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan «İlkokul Öğretmenlerinin atama - yerdeğiştirme ve karşılıklı yerdeğiştirme» esaslarına göre yapılacağı öngörülen yazıda, önceden öğretmen sayısı belli olan okullara açık durumuna göre atama yapılabileceği, seçilen öğrenci artışı olsa bile bu okullara öğretmen atanmıyacağı, ilgili yazıyla bildirilmiştir.

Anarşinin baş sorumluları "ayaklanmalıyız,, diyor...

Büyük sermayenin, emperyalizmin, NATO'cu - harpçi güçlerin beslediği faşizm güçleri, Ecevit hükümetini devirme çalışmalarını artık açıkça sergilemeye başladı. MHP'nin, Ülkü Ocaklarının, MİSK'in açıklamalarından sonra, dünkü Tercüman gazetesinin yazarlarından Ergun Göze, «Ayaklanmalıyız» başlığını taşıyan bir yazı yayımladı ve faşizm güçlerinin hedefini bir kez daha belirtiyor, bütün milliyetçilerin hükümeti devirmek amacında birleşmeleri gereğini belirtiyordu.

MHP'nin gayri resmi yayın organı durumundaki Hergün gazetesi susarken, Millet gazetesi ise tüm milliyetçileri saflara sıklaştırmaya davet eden bir yazıyı birinci sayfasında yayınladı. Böyle olanen yazıları ve hü-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Gazioğlu: "Mevcut hükümet, mevcut koşullarda oluşturulablecek en anti-faşist hükümettir,,

ANKARA (ANKA)

TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu, «Mevcut hükümet mevcut koşullarda oluşturulablecek en anti-faşist hükümettir» demiştir. Demokrasi güçlerinin sağdan gelecek hücumlara karşı bu hükümeti desteklemesi gerektiğini söyleyen Gazioğ-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

PERŞEMBE 13 NİSAN 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09 Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1739.

AMERİKAN BÜYÜKSERMAYESİ AMBARGONUN KALDIRILMAK İSTENMESİNİN NEDENLERİNİ AÇIKLADI

Türkiye'deki ABD üslerinin görevi

1 — Sovyetler'deki çalışmaları dinlemek...
2 — Arap - İsrail savaşına her an müdahale etmek.
3 — Petrol üreten ülkelerdeki ilerici hareketleri bastırmak için saldırı üssü görevi yapmak.
4 — Sovyet uçaklarının, Akdeniz'e inerek ABD 6. Filosunun saldırı girişimine engel olmasını önlemek.
5 — Bölgede ABD'nin etkin olmasını sağlamak.

MHP'nin yürüyüşü öncesi yeni bir katliama girişildi

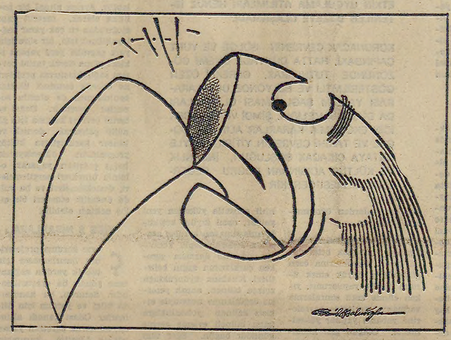

ADMMA öğrencilerine bomba atıldı 6'sı ağır, 24 kişi yaralandı

HABER MERKEZİ

Ankara'da MHP'nin yürüyüşü öncesi öğrencilere yeni bir katliam girişiminde bulunularak, ADMMA öğrencileri üzerine bomba atılmıştır. Olayda 6'sı ağır, 24 öğrenci yaralanmıştır. Bu arada Fen Fakültesi'nde öğretime 18 Nisan'a kadar ara verilmiş. Yüksek Teknik Öğretmen Okulu'nda da açılış 24 Nisan'a ertelenmiştir. İstanbul'da Şehremini semtinde terör havası estiren komandolar sabaha kadar «Başbuğ Türkeş», «Kahrolsun Komünistler» diye bağırarak dolaşmışlar, bu arada Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bomba atmışlardır. Konya'da meydana gelen olaylarda da 10 öğrenci yaralanmıştır.

AYRINTILI HABERİ 4. SAYFADA

Tanilli'nin felç olması kesinleşti

HABERİ 4. SAYFADA

KÖŞEBAŞI Ergun Göze

AYAKLANMALIYIZ...

ABD, Türkiye'yi saldırı üssü olarak kullanıyor

HABER MERKEZİ

ABD büyük sermayesinin ve silah tüccarlarının görüşlerini yansıtan **The Wall Street Journal**'de yeralan bir yorumda, ABD'nin Lübnan'a yaptığı çıkartma sırasında Türkiye'nin bu saldırının başlangıç noktası rolü oynadığı açıklanmış ve Ortadoğu'daki Arap ülkelerine karşı girişilecek saldırılarda Türkiye'nin taşıyacağı noktası olarak önemli bir rol oynayacağı açıkça ifade edilmiştir.

ABD yönetiminin Türkiye'ye uygulanmakta olan silah ambargosunun kaldırılmasını istemesini destekledikleri de açıklanan The Wall Street Journal'de, «Türkiye, ABD için vazgeçilmez bir gayrımenkul olmaya devam etmektedir» denilmiştir. ABD işadamları ve silah tüccarlarının görüşlerini yansıtmasıyla tanınan gazetenin yorumunda, «Yunanistan sevimli insanlara sahip sevimli bir ülkedir. Ama Türkiye'nin dinyanın en «stratejik gayri-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

★ «THE WALL STREET JOURNAL» İSİMLİ AMERİKAN GAZETESİ, TÜRKİYE'NİN ABD İÇİN VAZGEÇİLMEZ BİR GAYRİMENKUL OLDUĞUNU BELİRTİYOR.

★ GAZETE, EİSENHOWER DÖNEMİNDE LÜBNAN'A YAPILAN ABD SALDIRISININ BAŞLANGIÇ NOKTASININ TÜRKİYE OLDUĞUNU DA AÇIKLADI..

Sanatçıların Sosyal Güvenlik Tasarısı Ust Komisyonda

★ ALT KOMİSYON TOPLANTISINA TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ KATILMADI. KOMİSYON, SANATÇILARIN BAZI ÖNERİLERİNİ KABUL ETTİ. SANATÇILAR 2000 İŞGÜNÜ ÜZERİNDEN EMEKLİ OLACAKLAR.

ANKARA, (İSTA)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa ilki ek madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal İşler Alt Komisyonunda görüşüldü ve sonuçta sanatçılar kazandı. Alt Komisyon CHP Hatay Milletvekili

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

"SANAT EMEKÇİLERİ GERÇEK BİR SOSYAL GÜVENCEYE KAVUŞMALI,,

YAZAN: Cüneyt ARKIN

Sanatçılar halklarının mallarıdır ve halklarının özünü dile getirirler. Sanat ve kültür emekçilerinin yarattıkları ürünler, milyonlarca insanı ilgilendirir, etkiler. Böylece sanatçı kültürel ve moral gelişmede ve bir anlamda toplumun gelişmesinde en etkin işlevlerden birini yerine getirmiş olmaktadır. Bir ülkenin varlığında ve gelişmesinde böylesine önemli yeri olan sanat emekçilerine, bu etkinliklerine çeşit oranda değer verildiğini söyleyebilir miyiz? Sosyalist ve hatta gelişmiş kapitalist ülkelerde sanat emekçilerinin devlet tarafından korunduğu ve gözetildiği yadsınamıyacak bir gerçektir. Ya ülkemizde? Türkiye'de sanatçıya bakıştığı değer ve önemin verilmesini bir yana bırakalım, bugün ülkemizde sanat ve kültür emekçilerinin sosyal güvenceleri dahi devlet tarafından henüz sağlanamamıştır. Bu güne değin, erdehiyat, sinema, tiyatro, resim, heykel gibi sanat ve kültür alanlarında, sosyal güvencesizlik en yoğun etkisini sinema alanında duyurmuştur. Yüksek ücret alan bir kaç starın ve yönetmenin dışında, geriye kalan yüzlerce emekçi, ömürlerini sefalet içinde kahve köşelerinde iş bekleyerek, ya da iş kazalarında yaşamlarını tehlikeye atarak geçirirler...

Sinema emekçileri tam 60 yıl, devlet tarafından sosyal güvenceye kavuşturulacakları umuduyla beklediler. Ancak, Türkiye'de gittikde gelişen ve hızlanan toplumsal sinema alanını da etkiledi. Ve haklarını ancak birleşerek ve seslerini güçlü bir biçimde duyurarak elde edebilecekle-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

İstanbul Üniversitesinin açılması konusunda Vali ve Rektör arasında görüş birliği sağlandı

İSTANBUL (İSTA)

Faşist komandoların saldırısı sonucu 7 öğrencinin ölmesi ve 50'den fazla öğrencinin yaralanması üzerine kapatılan İstanbul Üniversitesi bugün polis ve jandarma kordonu altında yeniden açılacaktır. İstanbul Valisi **İhsan Tekin**, güvenliği sağlamak amacıyla Üniversitede 100 polis ile bir bölük jandarmanın görevlendirildiğini söylemiştir. Ancak öğren ciler, Üniversitede ahnan polisiye önlemlerin yeterli olamıyacağını savunmuşlardır. Bu arada Üniversitede görevli polis birliği, önceki gün Merkez Bina ve çevresinde bir tatbikat yapmıştır. Tatbikat sonrası basın mensuplarına bir açıklama yapan Emniyet Müdürü **Nazmi İyibil** Üniversite Senatosu ile mi bakata varıldığını söylemiştir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Kıbrıs önerileri Waldheim'e bugün veriliyor

★ CHP'nin Meclisteki sandalye sayısı 215'e yükseldi. AP'nin sandalye sayısı ise 175'e düştü

★ KIBRISLI RUMLAR, TAKSİM AMACI GÜDEN BİR KOMPLO ÜZERİNDE DURUYORLAR

★ Kıbrıs Emekçi Halkının İlerleri Partisi (AKEL), Mısır Komandolarının Larnaka Havalanın'na yaptıkları baskının, Kıbrıs için kurulan emperyalist bir komplo ile ilgili olduğunu açıkladı ve bu komplonun 1977'de Londra'da yapılan NATO toplantısında hazırlandığını söyledi.

AP Hakkâri Milletvekili Ahmet Zeydan CHP'ye girdi

ANKARA, (İSTA)

Adalet Partisi Hakkari Milletvekili **Ahmet Zeydan**, partisinden istifa ederek, dün düzenlenen bir törenle CHP'ye girmiştir. Ahmet Zeydan'ın katılmasıyla CHP'nin Millet Meclisindeki sandalye sayısı 215'e yükselirken, AP'nin sandalye sayısı 175'e düşmüştür.

CHP Genel Merkezinde düzenlenen törende konuşan **Zeydan**, «Ülkemin karşı karşıya bulunduğu **ağır sorunları** çözümlemek için iktidarda bütün güçüyle ve **iyi niyetle** çalıştığını görd**üğüm CHP** saflarına katılmaktan ve sayın Ecevit'in cebalarına katkıda bulunmaktan memnunluk duyuyorumu demiştir. Törende Başbakan **Bülent Ecevit** ve CHP Genel Sekreteri **Mustafa Üstündağ** da birer konuşma yapmışlardır.

HABER MERKEZİ

Türkiye'nin Kıbrıs'a ilişkin önerilerini dün Viyana'da Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri **Kurt Waldheim**'a vermesi beklenirken, hazırlanan belgenin ce şitli alternatifleri içerdiği ve tamamen pazarlık esasına dayandığı belirtilmektedir. Bu arada Rum toplumu Temsilcisi **Tasos Papadopulos, Waldheim**'in öneriarı yaterli görüp coğrıda bulunması halinde masaya oturacaklarını, ancak görevinin, «taksime götürücü önerileri» saptayıp reddetmek olduğunu söylemiştirk EDEK Partisi Lideri **Lis-**

sarides ise önerilerin ciddi olduğu konusunda kuşkuları olduğunu belirtirken Kıbrıs Emekçi Halkının İlerleri Partisi **AKEL** de Kıbrıs'da yeni emperyalist oyunlar tezgâhlandığını açıklamıştır.

ÖNERİLERİN İÇERİĞİ

Denktaş yönetimi tarafından

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

TEKZİPTİR

Gazetenizin 9.3.1978 tarih ve 1704 sayılı nüshasında «Kayseri'de komandoları örgütleyen ajan yakalandı» başlıklı haber-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Faşistlerin at oynattığı TARİŞ

SÜLEYMAN COŞKUN'UN HAZIRLADIĞI İLGİNÇ YAZI DİZİSİ...

ve

Kıpırdanan örgütlenen köylülük

MEHMET GÜRKAN, MARMARA KÖYLÜLERİNİN SORUNLARINI, KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLERİ VE ÖNERDİKLERİ ÇÖZÜMLERİ YERİNDE İNCELEDİ...

Bugün 5. sayfamızda

yazdıkça adil özkol

Kurşunların çeşidi

Azgın silahlı saldırılar öğretim üyelerini de gündemine aldı. Gecenin karanlığına pusulanan bir otomobilden beş el kurşun ve Anayasa Hukuku Doçenti Server Tanilli göğsünden vurulmuş kan içinde yerlerde.

Komuoyunun iyi tanıdığı bir isim Tanilli. Geçtiğimiz yıllarda ders kitabı olarak yazdığı Uygarlık Tarihi yapıtı yüzünden Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılandı. Bilimsel görüşlerinin «hesabı» soruldu. Suçlu sandalyesinden kaşıdılmış kafalı bazı sağcı öğrencilerinin kendilerini aleyhine tanıklık yapmak zorlandıkları görüldü. Dava sürdü. Dosya mahkemeler arasında gitti, geldi. Uygarlık Tarihi yazarının yargılanışı diğer bir deyişle uygarlık tarihinin bu kara sayfası Yargıtay'ın aklama kararıyla sonuçlandı. Karadağ bora dindi. Tanilli serbest.

Faşizmin toplumu olduğu kadar toplum bilimine ve bilimcilerine de doğal bir düşmanlığı var. Ülkemizde ise Anryasa hukukçularıyla siyasal bilimcilerin bu sıralamada özel bir yerleri var. İşte Tanilli olayı. İşte Mümtaz Soysal'ın yine bir dere kitabı yüzünden yargılanışına yapılan cevrelerin sırıtışı. Gerçi, Cezaevinin sadece bir «misafirhanesmin» olduğunu» tekmitinde iyi bağırmadığı bahaneleriyle yüzünüze indirilen tokat, duruşmalardaki dimdik bakışı, yer yer alaycılığa da varan doyurucu özlü savunuşuyla hakikindeki sevgisizlik sevimsiz yere bir edişi. Bütün yapmuşak ve sert bakışlara rağmen Soysal'ı savunmaktan vazgeçmeyen avukatı Prof. Alacakaptan'ın da mahkum edilmesi. Soysal'ın ilk tahliyesinin hemen ertesinde eşinin tutuklanması.

Aynı yolun benzer oşamalarından geçen Doçent Tanilli en son olarak silahlı saldırıların gündeme girdiği Rastantıya bakın ki Tanilli konusu bir başka gündemde de yer alıyor. İstanbul Üniversitesi Senatosu'nun gündeminde. 12 Mart döneminde İstanbul Hukuk Fakültesi Anayasa Kürsüsünden ayrılmak zorunda bırakılan Tanilli yeniden fakültesine dönmek üzere başvurmuş, fakültesi bunu kabul etmiş. Yasaya göre Üniversite senatosunun da onayı gerekli. Senato çoğunluğu Tanilli'nin başvurusunu ve İstanbul Hukuk Fakültesinin kabul kararını geri çeviriyor. Fakülte ısrar ediyor. Yeniden senato gündemine.

Senatonun bu geri çevirme kararı Tanilli'nin bilimsel yapıtından dolayı yargılanışından ve üzerine kurşun atılmasından daha hafif ve daha hoggörülü karşılanacak, bir tutum değildir. Fakülte kurullarının bu tür kararları üzerine Üniversite senatosunun denetim yetkisi sadece şekil noktasına özgü kalmak gerekir. Atanması fakültesi kurulunca kabul edilen adayın hizmet yılı tutuyor mu tutmuyor mu? Kendine devlet memurluğu koşullarının zayıyor mu taşımıyor mu? Başvurusunu inceleyip kabul kararı veren fakülte ürileri yasal yöntemine uygun şekilde kurulmuş mu kurulmamış mı? Senatonun incelseyebileceği noktalar bunlardır. Bu sınırın ötesine geçip adayın bilimsel niteliği üzerinde fikir yürütmek veya fakültesine dönüşü ile çeşitli sakıncalar çıkabileceği şeklinde ecdi kanımı manuliteri icad etmek senato çoğunluğunun haddi ve yetkisi değildir.

Ankara Üniversitesi Senatosu da 12 Mart döneminde böyle kötü bir sınav vermişti. Ülkenin ileri gelen hemen bütün profesör ve doçentleri ihükümet başkanlığı bildirisiyle içeri alınmışken ve Bolyanzabeşş Erim başbakan yurt dışındaki gizli örgütlerle Türkiye'deki gizli örgütler arasında ilişki kurduklarını açıklamışken Ankara Senatosu ehükümetin tüm tasarruflarıyla mutabıkı bulunduğu» nu ilân ediyormuştu.

Şimdi de esra İstanbul'un red oyu veren «üstadlarının» gözleri ayrı ayrı dolmuş, Yaşam Sömürmu kurgun şiiden Türkmilli'nin başvurusunu bu kez de eskihi durumu uygun değildir diye reddedip kurtulurlar.

Ulusal değerlerimiz ve koruma

Dr. Zeynep NAYIR

(İTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK TARİHİ ve RESTORASYON KÜRSÜSÜ)

HIZLA YİTİRMEKTE OLDUĞUMUZ VE YERİNE AYNI DEĞERDE YENİLERİNİ KOYMAKTA BAŞARILI OLAMADIĞIMIZ KAYNAKLARIN BAKIM VE KORUNMASI İÇİN ÇABA GÖSTERMEKTE GECİKTİĞİMİZ AÇIKTIR. DOĞAL VE TARİHİ ÇEVRE AÇISINDAN DEĞERLİ VERİLERİ OLAN YURDUMUZDA, BU KONUDA ETKİN UYGULAMA ATILIMLARI HENÜZ İSTENİLEN DÜZEYE ULAŞAMADI.

KORUNACAK ÇEVRENİN BÖLGE VE YURT ÇAPINDAKİ, HATTA DÜNYACA ÖNEMİ GÖZÖNÜNDE TUTULARAK, GEREKLİ ÖZEN GÖSTERİLMELİ VE BU YÖNDE ULUSLARARASI YARDIM SAĞLANMASI OLANAKLARI DA DÜŞÜNÜLMELİDİR. ŞİMDİ VE GELECEK İÇİN EKONOMİK KARARLAR ALIRKEN, DOĞAL VE TARİHİ ÇEVRENİN YİTİRİLMESİYLE ORTAYA ÇIKACAK BOŞLUĞUN, İNSANLIK VE KÜLTÜR AÇISINDAN DOĞRU DEĞERLENDİRİLMESİ GEREKİR

Sinan'ın ölümünün 390. yıldönümünde, çevremize bakıp, doğa ve tezitlerimizin geleceğe aktarılabilecek değerleri üzerinde düşüntüyoruz. Bu yıl, 9 Nisan günü saygın mimarımızı anarken, onun kişiliğinde simgeleşen özelliklerin den eylemlenerek, doğa ve çevre korunma sorunlarını tüm boyutlarıyle ve güncel önem lerinin ağırlığıyla ele alıyoruz. Mimar Sinan ve onun gibi doğaya ve insana saygılı nice meslekdaşımın yapıtlarının acımasızca yok olmaya ve bakımsızlığa terkedilmesine üzüntüyle tanık olduğu gibi Türkiye'de de korunma sorunları toplumu mal edilmesi gerekti.

KORUMA NEDİR ?

Korumayı kısaca kaynaklarımızdaki en iyi biçimde yararlanma olarak tanımlayabilirik. Hızla yitirmekte olduğumuz ve yerine aynı değerde yenilerini koymakta başarılı olamadığımız kaynakların bakım ve korunması için çaba göstermekte geciktiğimiz açıktır. Doğal ve tarihi çevre açısından değerli verileri olan yurdumuzda, bu konuda etkin uygulama atılımları henüz istenilen düzeye ulaşamadı. Daha yazlık kayıplar vermeden, bugün yararlanabildiğimiz kaynakları gelecekteşlerimiz de yararlayabilmek için, önce bu değerlerin ne olduğunu saptamamız ve korunmaları konusunda bilinçli katkılarda bulunmamız gerekiyor.

Ağaç, su, hava, toprak gibi doğal kaynakların kirletilmeden ve boşa harcanmadan kamu yararına kullanılmasi sorunu, ülke çapında etkin bilinçlenme ve programlı planlamayı zorunlu kılmaktadır. Her yıl yakalanan ormanlar, endüstri artıklarıyla kirletilen ve canlılara uygun bileşimleri bozulan sular, bacalar ve egzoslardan atılan gazlar, gasılarla kirlenen have, kuruyan yeşil, yağmalanan kıyılar, dolgu ve inşaat yapılan kentlerin kolarını attığı tarım toprakları, savrukça kullanılan yeraltı kaynaklarımız tvediğiniz çoğunu beklemekte. Bugün kaçtığımız su ve aldığımız havanın, en azından aynı niteliklerde, gelecek insanlarının da kullanımına sunulabilmesi için, kaynakların analizi ve tanımlı kullanım larının nasıl olması gerektirdiği tımarlardan öğrenmemiz gerekiyor.

Yapay çevremizdeki değişmeyi algılamak belki daha kolay. Yapımlarına özen gösterilmiş, büyük emek ürünü tarihi yapılarımız, yüzlerce yıldır kötü sonuçlarına varmakta, yerlerine çevrelerine yabancı yapılar yükselmekte. Olağan gibi kabullendiğimiz bu tür olumsuz gelişmeler, çıkarcı çevrelerin gözünü bürüyen aşırı kâr hırsının ile şişirilerek genişliyor. Çevrede yaşayan insanlara göstterilmeyen saygı, doğal ve tarihi çevreden de esirgeniyor.

KURUMUN ÇALIŞMALARI

Yıllardır Anıtlar Yüksek Kurulu, kendi olanak ve yetkileri çerçevesinde, doğal ve tarihi değerlerin korunması için uğraşmakta. Türkiye için, günümüzde çok ileri olan kararlar alabı bu örgütün çabaları ancak başka katkılarla başarılı olabilir. Bu konuda en büyük desteğin gelebileceği Belediyeler genellikle oy bastkısı ve hoş görünmek kaygısından, hep ikincikli davranmaktalar. Aslında kamu yararına alınan koruma kararlarının anlamının halka yeterince açıklanmaması ve şpekülatif tasklar da önemli etkenler. Boğaz'da eski taraftaşı başını kaldıran betonbriket yığını yükselmeden önce, onun yerine bulunan eski yapının yıkılmaması yolları bilinip, bulunmalı. Yasalarımız tarihi çevre korunmasına devlet yardımını öngörmektedir.Bu gün ancak kamu mülkiyetinde olan yapılar için uygulanan teknik ve parasal yardımın, kamulaştırma ve diğer yollarla kamuya sağlacak tarihi çevreler için de geçerli olması sağlanmalıdır. Basın, kamuoyu, parlamenterler bu etkinliğin kazanılması için sorumlusca çalışmalıdırlar. Devletten sonra, kentin sahibi Belediye görevli olmalı bu konuda. Doğrudan yardımları, güncel darboğazlar dolayısıyla olanaksız olsa bile, parasal yardım için yönetici-araci görevini yükümlenebilir Belediyeler. Yeni kuruntaları kredi sağlayan banka ve diğer kuruluşların eski ev, tarihi çevre korunması için de uzun süreli ödünç verme fonları ayırmaları yönünde de, girişimde bulunulmalıdır.

Devletin bu yönde uyarıda bulunarak «garantör» görevini üstlenmesi sözkonusu olabilir. Ayrıca ulusal bir politika olarak, mevcut yapı stoğundan en çok yarar sağlayabilmek için, bir süre için yurt çapında yeni yapımı ikinci plana iterek tarihi çevreyi sağlıklaştırma projeleri ne öncelik tanımak ilkesini benimsemek de olumlu sonuçlar verebilir. Doğal ve tarihi çevreyi koruma için gö nüllü çalışacak dernek ve benzer kuruluşların kültür programları düzenleyerek, baskı çağrıları yaparak, olumlu örnekleri sergilemelerı, desteklemeleri ve bu yolda önderlik etmeleri bir çıkış noktası olabilir.

NİCE 9 NİSANLARA...

Çevre koruma projelerinin hazırlanması için teknik yardım sağlanması yolları da araştırılmalıdır. Sanırım, bu konularda bilgi ve deneyimi olan Mimarlar Odası kanadı altında, mimarlık öğretimi yapan yüksek öğretim kurumları seferber olmalıdırlar. Çevre korunma için, tüm ayrıntıları iyice düşünülmüş, kamuca görevli büroların çalışmaya başlamalarına dek, bir ara dönem geçirmek durumundayız. Parasal yardım sağlamadan fakir Türkiye'nin tarihi ve doğal zenginliklerini gerektiği gibi korumasi sözkonusu olamaz. Korunacak çevrenin bölge ve yurt çapındaki, hatta dünyaca önemi gözönünde tutularak, gerekli özen göstterilmeli ve bu yönde uluslararası yardım sağlanması olanakları araştırılmalıdır. Şimdi ve gelecek için ekonomik kararlar alırken, doğal ve tarihi çevrenin yitirilmesiyle ortaya çıkacak boşluğun, insanlık ve kültür açısından doğru değerlendirilmesi gerekir.

Doğa, insan ve kültür kaynaklarımızın, Türkiye'nin ge lişme perspektifi içinde hakli yerlerini alabilmeleri umuduyla, nice 9 Nisanlara.

YORUM oya baydar

Ulusal çıkar mı, sınıfsal çıkar mı ?

Halil Tunç, Başbakan Ecevit'le görüştükten sonra «ulus çıkarları sözkonusu olduğunda temsil ettiğimiz sınıfın çıkarlarını ikinci plana itecek bir anlayışımız» dedi. Tunç, bu sözleri göğsünü gere gere, büyük bir vatansever tavrıyla söyledi.

Bu türden sözler ilk duyulduğunda, özellnde fazla ciddi günlümüzde etkisinde kalınan, eski deyimle «hamasi» değerlerin sözlerdendir. Kitleler için çoğunlukla göz olur bu türden sözlerin eğretisi - doğrusunu kavramak. O arada da, Büyük laflar arasında, alıldığınız yutturmacayı yutturuvermişsiniz.

Halil Tunç etemsil ettiğimiz sınıfı derken neyi kastediyor? İşçi sınıfını herhalde. Her ne kadar Türkiye'de işçi sınıfını ve işçi sınıfının gerçek çıkarlarını Halil Tunç gibi uzlaşmacılar temsil edemezlerse de, kendisi, Türkiye'nin nicel ocidan en güçlü işçi konfederasyonunun başkanı olduğuna göre, sözünü ettiği çıkarların işçi sınıfının çıkarları olduğuna kabul etmemiz gerek.

O parlak sözler altında, Halil Tunç'un söylemek istediğu şu aslında:

«İşçi sınıfının çıkarlarını uzlaşmak için ikinci plana atabilirsiz diyor. Türk - İş Genel Başkanı üstelik bu sözleri, hükümetle, birkmiş işçi fonlarının yatırımlara aktarılması ve benzeri konularda uzlaştıktan sonra söyledi. «Ulusal çıkarları» adı veriyor bu uzlaşmaya.

Öncelikle şu soruyu sormak gerek: İşçi sınıfının etkarlarıyla ulusal çıkarlar. Türkiye gibi bir toplumda birbirinin karşıtı mıdır? Ulusal çıkarlar uğruna işçi sınıfının çıkarlarından fedakârlık mı etmek gerekir gerçekten? Yoksa, durum bunun tam tersi midir? Ulusal çıkarlar, en iyi işçi sınıfının çıkarları savunularak mı savunulur?

Türkiye, tüm kapitalist toplumlar gibi sınıflar bölünmüştür. Esas ayrışma, sömüren ve sömürülen sınıflar veya başka bir deyişle sermaye sınıfları ve emekçi sınıflar arasındadır. İşçi sınıfı emekçi sınıflarından sadece birdir. Ama toplumdaki öncü rolüyle, sonuna kadar ve en tutarlı devrimci ucu olmasıyla, emekçi sınıfların itici gücü durumundadır. Öte yandan işçi sınıfı - tıpkı bilinir ve tüm tarihsel örnekleriyle de görülmüştür ki - sadece kendi sınıfsal çıkarlarını değil, tüm emekçi sınıfların çıkarlarının sözcülüğünü ve sömürülmüş kara yoksulların, köylülerin, tüm halkın çıkarlarının koruyucusu ve savunucusudur. O sadece kendi adına değil, tüm emekçi sınıflar adına haklar ister ve bu haklar uğruna, yine tüm emekçi sınıflarla birlikte savaşır.

Neye karşıdır işçi sınıfı ve emekçi sınıflar? Başhoca sömürüye ve haklarının sermaye tarafından gaspedilmesine. Peki Türkiye'de kimdir sömürgenler? Kimdir kitleler üzerinde en ağır ekonomik ve demokratik baskıların kurucanlar? Büyük sermayenin işbirlikçi ve dışa bağımlı oligarşisi Türkiye gibi bir ülkede, sömürücü güçler sadece yerli sömürücülerden ibaret değildir. Aynı zamanda onların dış uzantıları, oğabaoları, yani bilimsel terimiyle emperyalist tekeller de sömürücüler oğına dahildirler ve o oğın ana ilmeğini elterinde tutarlar.

Bu durumda sömürüye sonuna kadar karşı olan, sömürüyle ve sermaye baskısıyla savaşımda öncü ve en kararlı sınıf olan işçi sınıfı, aynı zamanda da en kararlı ve tutarlı anti - emperyalist sınıftır. Bunu bir başka türlü söylersek, ulusun çıkarları, yani sadece işçi sınıfının değil en geniş toplum kesimlerinin gerçek çıkarları bağımlılıktan kurtulmaktadır. Tam bağımsızlıktır, yerli yabancı tekellerin ekonomik ve demokratik baskılarını aşmaktadır. Böyle olunca da ulusun çıkarlarıyla işçi sınıfının çıkarları birbirinin karşıtı, birbirlerini çeliştği değil, bir ve aynı çıkarlardır özünde. Yani bağımsızlıktır, yani ileri demokrasidir ve gilderek sosyalizmdir. Bu çıkarları birbirinin karşısına koyup da, «Ulusal çıkarlar sözkonusu olduğunda işçi sınıfının çıkarları ikinci plana düşebilire dediniz mi, ulusal çıkarlarla sermaye çıkarlarını karıştırıyorsunuz demektir. Ve hele bunu, ennde sonunda sermayeye yarayacak birtakım uzlaşmalara girdiğinizde söylüyorsanız, yapduruz, büyük laflar altında işçi sınıfını bir kez daha sermayeye peşkeş çekmeyi maskelemekten başka birşey değildir. O zaman sözü ne kadar heyecanlı ve de hamasi söylüplara bürünürürseniz bürünürün, sınıf uzlaşmacılığının parlak özlerin ardından sıyrılmasını engelleyemezsiniz.

Tan Oral
BÖYÜK TÜRKİYE
bir dönemin toplumsal eleştirisine mizah yoluyla katkı
MC
SÖZLEM YAYINLARI
Politika
BİR EKMEK BİR Politika
Bayınızden her sabah ısrarla gazeteniz arayınız
Bilinçle de inançlısınız.

Sanatçıların

(Bıştarafı 1. Sayfa'da)

Ömer Miski başkanlığında, CHP Adana Milletvekili Oğuz Yazıcıoğlu ve AP Samsun Milletvekili L. Etem Ezgü'den oluşmaktadı. Ancak, AP Milletvekili Ezgü, komisyon toplantısında yok tu. Ayrıca, hükümet temsilcisi uzmanlar ile sanat emekçilerini temsilen 12 kuruluş adına Yazarlar Sendikası üyesi ve Basın Yayın Sendikası Okunu Radyo Televizyon Bölümü öğretim üyesi Mahmut Tali Öngören, Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği (TİSAN) adına Ankara Sanat Tiyatrosu yönetmeni Rutkay Aziz ile Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası (SİNE-SEN) temsilcisi Rauf Oszngil ile İstanbul Barosu avu katılarından Av. Atilla Coşkun katıldılar.

Ayrıca, DİSK adına DİSK Genel Başkanvekili Kemal Nebioğlu'da toplantıya katılacaktı. Türk-İş temsilcisinin ise gelmediği gö rüldü.

Toplantı çalışmaları sonucunda, sanat emekçileri temsilcileri nin, komisyona önergeleri olmut yese taslağı önerisinin bazı yanlara kabul edilirken, özellikle prim ödeme konusundaki öneri komisyonca benimsenmedi.

Komisyon sonucta, şu yasa tasiağını aynen kabul etti:

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa ilki ek madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun tırasıdır:

Maddo: 1 — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

Ek Maddo: 1 — Bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan sinema endüstrisi, tiyatro, sahne, müzik, ses ve saz ekipmanları, müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri uğraşıları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar, düşünür ve yazarlar bu kanun hükümlerine tabidirler.

Ek Maddo: 2 — Yukarıdaki maddenin birinci paragrafında sayılan uğraşı alanlarında çalışmakta olan kişilerden Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kültür Bakanlığı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ve şkolun

ABD Türkiye'yi

(Bıştarafı 1. Sayfa'da)

menkullerinden biri olduğu gerçeğine de tümüyle göz yumamayızı denilmektedir.

Gazetenin yorumunda, Soyyetler birliği yönetimlerinden söz edilirken, maocuların «Çarları» deyimi kullanılmakta ve Türkiye - NATO ilişkilerine değinilerek şu görüşlere yer verilmektedir:

«NATO içinde en büyük ordu olarak Türk Ordusu vardır. Türk Ordusunun silah ve malzemeleri ambargo yüzünden eskimektedir. Soyyetlerin yaptıkları roket denemelerini izleyen elektronik dinleme üsleri de iki ülke arasındaki ayrılıklar yüzünden kapanmıştır.»

Gazete daha sonra, ABD eski Başkanı Eisenhower döneminde ABD'nin Lübnan'a yaptığı çıkartmaya değinerek, Türkiye'nin bu saldırıda başlangıç noktası olarak önemli rol oynadığını belirtmiş ve örneğin Suudi Arabistan'da ortaya çıkacak bir darbe girişiminde Türkiye'nin aynı rolü oynayacağını ifade etmektedir.

Sovyet Hava Kuvvetlerine bağlı uçaklarin Türkiye'nin üzerinden herhangi bir dirençle karşılaşmadan geçebilmesi halinde kıdemli bir ABD 6.ncı Filosunun hiç bir işe yaramayacağını da belirten The Wall Street Journal, «Yeni bir Arap - İsrail çatışması ya da petrol üreten Arap ülkeleri arasında bir sürtüşme halinde Amerika bu bölgede askeri varlığını sürdürmek istiyorsa yapacağı en akıllı iş Türk Hava Kuvvetlerine yatırım yapması ve Türkiye'ye bu gücü koz olarak kullanabilme olanağını tanımasıdır» demektedir.

Yorumdan daha sonra Kıbrıs bir yana bırakılırsa, Türkiye'nin aleyhine kararlar alınması için herhangi bir neden olmadığı belirtilerek, «İslam dünyasındaki tek demokratik ülke Türkiye'dir.» demektedir.

Türkiye'ye karşı uygulanan ambargonun kaldırılmaması için ellerinden geleni yapan Brademas ve Sarbanes gibi Kongre üyelerini, «Amerika'nın ulusal güvenliğini ciddi bir biçimde saklatamakla suçlayan gazete, Başkan Carter'in girişiminin desteklenmemesi istemektedir.

Anarşinin

(Bıştarafı 1. Sayfada)

kümeti bir ayaklanma sonucu devirmeyi hedef olan yazılar karşısında Ecevit hükümetinin, işçileri Bakanının, yargı organlarının derhal harekete geçmesi bekleniyor. Ayrıca, faşizm gücerinin, Ankara'dan sonra, yurtun çeşitli yerlerinde terörist eylemlere girişeceklerı de bildiriliyor.

Öte yandan, Türkiye'de Şili biçimi bir faşist darbe özleyen tüm faşist yuvaların kopatılması, MHP'li milletvekillerin dokunmazlıklarının kaldırılması için başlatılan yığınsal kampanyanın onbinlerce işçi, köylü, memur, öğrencinin, teknik elemanın, genç ve kadın tarafından imzalandığı, kampanyanın genişletdiği ve sürdürüldüğü açıklandı. Demokratik kuruluşlar tarafından yürütülen kampanya'nın sonuçları, Başbakan Bülent Ecevit'e, Hükümete ve parlamenterlere sunulacak.

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

Derneğimizin adresi Tünel, İstiklal Cad. No: 459 Kat: 5 olarak değişmiştir. Duyurulur.

BARIŞ DERNEĞİ

Po. 247

Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü 1. Bölge Müdürlüğünden

Aşağıda keşif bedeli, ihale gün ve saati, geçici teminatı, belge müracaat son günü yazılı işler, 2490 sayılı kanunun 31. maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmeleri Bölge İdare Binasında, Eksiltme Komisyonunca yapılacaktır.

Bu işlere ait Eksiltme dosyaları Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesi Müdürlüğü, İzmir'de Karayolları 2. Bölge Müdürlüğünde ve İstanbul - Küçükyalı'da 1. Bölge Müdürlüğünde görülebilir.

İsteklilerin belge müracaat son günü saat: 17.30 a kadar Bölge Müdürlüğüne müracaatla verecekleri dilekçelerine;

Bütün İşler İçin:

1 — Bu işin ilk keşif bedelinin en az yarısı kadar aynı mahiyette iş yaptığına dair belge. (Bu işin en az ilk keşif bedeli kadar A, B ve C grubu karnesi olanlarda bu belge aranmaz.) 2 — Yapı Araçları Bildirisi: (Örnek 2: Bildiride ans inşaat makinalarının sahibi olduklarına dair belgeleri ibraz etme leri, hariçten kira ile temin edilecek ana in şaat makinaları için beyanda bulunmaması rı), 3 — Mali Durum Bildirisi (Örnek), 4 — Banka Mektubu (Referans Mektubu: Örnek 4), 5 — Teknik Personel Bildirisi (Örnek 5), 6 — Taahhüt Bildirisi (Örnek 6), 7 — İş Yeri Görme Belgesi, 8 — İsteklilerin tek kişi olması halinde imza sirkülerinin sah veya noterden tastikli sureti, Şirket olması halinde Şirket sirküleri, 9 — Kanu ni İtamatgah Belgelerini ekleyerek bu iş için yeterlik belgesi almaları lazımdır.

(Yukarıda 2-3-5 ve 6 No da yazılı belgelerin bizzat mütehhit tarafından imzalanması şarttır, vekâleten imza edilenler kabul edilmez.)

İhaleye gireceklerin yeterlik belgeleri ile birlikte geçici teminat (Teminat Banka Mektubu ise sehaliyetli kişilerin imzaları takstili olacak ve Banka Limiti yazılacak) aslı veya noterden tastikli 1978 yılı Ticaret ve Sanayi Odası Vesikası, vekâleten ihalelye girecekler in vekâletnamelerini, istekli bir ortaklık olduğu takdirde bu belgelerine ilaveten Şirketin imza sirküleri veya veka letnamesini (Fotokopi Kabul edilmez) ve Şirketin birinci ilanınımdan sonra alınmış hali faaliyet belgelerini hamil usulüne uygun olarak 2490 sayılı kanun gereğince ha zırlayacakları teklif mektuplarını en geç, ihale saatinden bir saat önce Komisyon Başkanlığına vermeleri lazımdır.

Postadaki gecikmeler nazarı itaber alın maz. Duyurulur.

İşin Cinsi	Keşif Bed. TL.	Geçici Tem. TL ve Saati	İhale Gün	Belge Müracaat Son Günü
1 — Çöpköy - Uzunköprü yolu Km: 0 — 14 arası üst yapı işleri	3.602332.—	122.000.—	8 MAYIS 1978 PAZARTESİ 11.—	3.5.1978
2 — Trakya Sathi Kaplama Projesinin 1978 yılı Programına göre sathi kaplamaşı yapılacak yollara gerekli agreganın imali için lüzümlü moloz taşın Kaş ve taş ocaklarından ihzarı işi	3.592.00.—	122.000.—	8 MAYIS 1978 PAZARTESİ 15.—	3.5.1978
3 — (Kandıra - Kaynarca) Ayrımı Kaymaz - (Kaynarca Acaağaran) Ayrımı Km: 0-28 arası üst yapı işleri	7.189.256.—	230.000.—	9 MAYIS 1978 SALI 11.—	3.5.1978
4 — Trakya Sathi Kaplama Projesinin 1978 yılı programına göre sathi kaplamaşı yapılacak yollara gerekli agregasın imali için lüzumlu moloz taşın Karatepe taş ocaklarından ihzarı işi	3.232.800.—	111.000.—	9 MAYIS 1978 SALI 15.—	3.5.1978
5 — Çerkezköy - Karadere yolu Km: 0-14 arası üst yapı işleri	5.343.400.—	174.500.—	11 MAYIS 1978 PERŞEMBE 11.—	5.5.1978

(Basın: 13905 — 158)

İLAN
Istanbul 14. Asliye Hukuk Hakimliğinden

1977/652

Davacı Hasan Başyurt vekili tarafından davalı Nuray Başyurt aleyhine açılan boşanma davasında:

Davalı NURAY BAŞYURT'un Silahtar Esentepe Yıldırım Beyazıt caddesi no. 2 Eyüp adresine yapılan tebligat bilatebliğ iade edilmiş ve bu adresten yapılan zabıta tahkikatı ile de yeni adresinin tesbiti mümkün olmadığından kendisine dava dilekçesinin ilanen tebliğine ve yargılamanın 12.6.1978 günü saat 9.30'a bırakılmasına karar verilmiş bulunulmaktadır.

Karar gereğince duruşma gününde bizzat mahkememizde hazır bulunmanız veya kendinize kanuni bir vekil tayin ettirmeniz, aksi takdirde hakkınızda gıyap kararı cıkarılacağı husuu dava dilekçesi yerine kaim olmak üzere 1 ay müddetle ilanen tebliğ olunur.

Hakim 9083

(Basın 2739 — 251)

İLAN
Kartal-Dolayoba Belediye Başkanlığından

1 — Belediyemiz hudutları dahilinde 1 no.lu önleme bölgesi içerisinde yer alan yol, su, elektrik, kanalizasyon ve gömme su deposu yapımı işi 775 sayılı kanunun uygulama yönetmeliğinin 97. Maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işlerin keşif bedeli 25.509.647.22 lira olup geçici teminatı 779.040.— liradır.

3 — Eksiltmesi 27.4.1978 tarihine rastlayan Perşembe günü saat: 16.00 da toplanacak olan belediye encümeninde yapılacaktır.

4 — Bu işe ait şartname ve diğer evraklar hergün mesai saatleri dahilinde Belediye Fen İşleri Servisinde görülebilir.

5 — İhaleye iştirak edecek olan müteahhitlerin 2490 sayılı kanuna göre hazırlıyacakları techizat, teknik personel tasbhüt beyannamelerini, banka referanslarını, en az 30 Milyon liralık yol, su ve kanalizasyon ile elektrik tesisi inşaatından olugan ait yapı tesislerini bitirmiş olduğuna dair Resmi Kuruluşlardan iş bitirme belgesinin, (B) gurubuna dahil müteahhitlik karnelerinil, 1978 yılı ticaret odası vesikasını ibraz etmek suretiyle ihale saatinden 2 saat evveline kadar yeterlik belgesi almalarını.

6 — Tekliflerin, ihale saatinden en az 1 saat evveline kadar encümen komisyon başkanlığına teslim edilmeleri gerekmekte olup, telgrafla müracaat ve postadaki vaki gecikmeler nazarı itibare alınmaz.

7 — Keyfiyet ilan olunur.

(Basın 13973 — 160)

Mc Namara ile pazarlık henüz bitmedi

HABER MERKEZİ

Dünya Bankası Başkanı Mc Namara, dün Antalya'dan Ankara'ya dönmüştür. Mc Namara'nın Başbakan Ecevit'le, Ecevit'in Yugoslavya gezisinden önce yeniden görüşeceği, henüz tam olarak anlaşmaya varılmamış olan bazı noktaların ve pürüzlerin giderilmeye çalışılacağı, resmi bir açıklamanın ise Mc Namara'nın Cumartesi günü İstanbul'da yapacağı basın toplantısında yapılacağı bildirilmektedir.

Dünya Bankası Başkanı ile Türkiye Hükümeti arasındaki görüşmelerde, verilecek yardım ve krediler konusunda henüz pazar lığın kesinleşmediği, önemli 4 proje için istenen 250 milyon dolara karşılık Mc Namara'nın eğilimlinin 200 milyon dolarla ya da vermeleri Mc Namara'nın eğilimlinin 200 milyon dolarla ya da vermeleri Mc Namara'nın eğilimlinin 200 milyon dolarla ya da tlarak program kredisinin ise hemen kesinleşmediği ileri sürülmektedir. Dünya Bankası Başkanının açıklama yapmakta ke sinlikle kaçınmasına rağmen, konuyla ilişkili çevrelerin görüşüne, büyük ekonomik güçlükler içindeki ülkelere çok seyrek olarak verilen 100 milyon dolarlık program kredisinin Türkiye'ye verilebileceği yolundadır.

Öte yandan, 870 milyon dolar üzerinden yapılan kredi pazarlıkları konusunda, 670 milyon dolarlık kredinin Türkiye'ye tahsis dan daha önce alındığı ama çe şitli nedenlerle kullanılamadığı, şimdi Türkiye'nin bu 670 milyonu da kullanabileceği anlaşılmaktadır.

Ecevit bugün Yugoslavya'ya gidiyor

ANKARA, (İSTA)

Başbakan Bülent Ecevit bugün beraberinde Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, Devlet Bakanı Hikmet Çetin, Devlet Denetçi Teşkilatı Başkanı Bilsoy Kuruç ve Dışişleri Bakanlığı yetkilileri Yugoslavya'ya gidecektir. Ecevit, seyahati sırasında Yugoslavya ile olan ticari ilişkileri geliştirmeye çalışacaktır.

İstanbul Emniyet Müdürü Nazmi İyibil, İstanbul Jandarma Alay Komutanı, Hukuk Fakültesi Dekanı İlhan Akın ve bazı basın mensuplarının katıldıkları tatbikatta polis ve jandarmanın nereler de görev yapacakları belirtilmiştir. Tatbikattan sonra İstanbul Emniyet Müdürü Nazmi İyibil basın mensuplarının sorularını cevaplandırmış ve Üniversite Senatosu ile mütabakata varıldığını söylemiştir. Nazmi İyibil, jandarmanın da okulda görev yapacağını belirtmiş ancak «Asıl görev polis kuvvetlerinin» demiştir. Emniyet Müdürü İyibil, İSTA Muhabirinin «Katliam sırasında görevli polis birliği değiştirildi diyebilir misiniz?» şeklindeki sorusuna da «Polis sayısı arttırılarak, yeni bir kadro oluşturulmuştur, eskiden olduğu gibi belirli periyodlarla bu kadro da değiştirilecektir» diyerek yanıtlamıştır.

Emniyet Müdürü Nazmi İyibil olduğu verilerin 15 dakikalık öğle tatilinin de 1 saate çıkarıldığını açıklamış-

Gazioğlu

(Bıştarafı 1. Sayfada)

lu, «Çünkü bu hükümetin daha demokratik bir alternatifi yoktur» şeklinde konuşmuştur.

Gültekin Gazioğlu ANKA Ajansına verdiği demeçte hükümetin can güvenliği ve ekonomi ile ilgili aldığı kararları, «Yetersiz» bulduklarını bildirmiş, «Yeni ekonomik önlemlerin tüm emekçilere yeni külfetler getirdiği kolaylıkla görülmektedir» demiştir.

TÖB-DER Genel Başkanı Eğitim Enstitülerinde Dönüştay kararları «Tam uygulanmadığı için», daha vahim olaylarına çıkmasından endişe ettiklerini belirtmiş, «Teşhisimizde yanılmayı çok isterim» demiştir.

ZAYİ

Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulundan almış olduğum şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.

Melih TOLGAY
Po. 246

Sanat Emekçileri

(Bıştarafı 1. Sayfa'da)

rinin bilincine varan sinema emekçileri, ilk görkemli protesto eylemlerini, 5-7 Kasım 1977 tarihlerinde İstanbul-Ankara yürüyüşü ile yaparak gerçekleştirdiler. Sinema emekçilerinin kendi sorunlarına böylesine bilinçli ve güçlü bir biçimde sahip çıkmaları, onların çeşitli demokratik kuruluş ve sendikaların da desteğini sağladı. Türkiye eylemi başarıya ulaştı.

Bu eylem o günkü iktidarı tedirgin etti. Mimar Sinan Üniversitesinde bir süre sonra sosyal güvenceyle ilgili yasa tasarısı Parlamentoya sunuldu. Bu konuyla ilgili komisyonda da SİNE-SEN yetkilileri çağrıldı. Ancak, bu yetkililerin incelemeleri sonucunda hazırlanmış olan yasa taslağının, işkolu-muzdaki sanat emekçilerinin iş koşullarını ve özellikle iş istikrarını, sinema emekçilerini, sanatsın kalkması ve sosyal güvence kavşağına konmasında iyice umutlandırdı. Ve, bir sendikada birleşm

İhracatdaki yapısal değişim yavaş gelişiyor...

Türkiye'nin hızla sanayileşen bir ülke olduğu yolundaki görüşler sık sık tekrarlanırken, sanayileşmenin göstergesi olarak nitelenen ihracat yapısında son 13 yıllık süre içinde kaydedilen bir gelişme olmadığı belirlenmiştir.

TÜSİAD tarafından yapılan bir araştırma, ihracatımızın yapısının 1965 yılından bu yana büyük bir değişikliğe uğramadığını ortaya koymuştur.

TÜSİAD'ın hesaplamalarına göre 1965 yılında genel ihracatımız içinde yüzde 36'lık bir pay alan Gıda ve Canlı hayvan ihracatı 1976 yılı içinde de ihracat kalemleri arasında birinci sırayı almıştır. Hammadde ihracatında da 1965 yılından buyana büyük bir değişim gözlenmiş, hammaddeler 1976 yılı içinde de ihracat kalemleri arasında ikinci yeri almıştır.

Öte yandan ihraç kalemleri arasında yer alan makina teçhizatı ile mamul maddeler kalemlerinde az bir gelişme gözlenmiştir.

TÜRKİYE'NİN İHRACATINDA YAPISAL DEĞİŞME
(Toplam ihracat içinde mal gruplarının payları)

				(Yüzde olarak)
MAL GRUPLARI	1965	1970	1975	1976
— Gıda ve canlı hayvanlar	36.6	35.2	30.6	28.7
— İçki ve Tütün	19.5	13.4	13.2	12.9
— Hammaddeler	24.1	40.4	28.2	25.7
— Mineral yakıtlar, makine yağları	1.2	0.6	2.5	0.8
— Hayvansal ve bitkisel yağlar	2.5	0.09	1.2	0.1
— Kimyasal maddeler	0.5	1.6	2.2	2.2
— Mamül mallar	5.2	7.3	13.8	15.5
— Makina ve ulaşım techizatı	0.03	0.3	1.3	1.1
— Çeşitli mamül mallar	0.14	0.9	6.5	5.6
— Sınıflandırılamayan mallar	—	—	0.01	—
Toplam	100.0	100.0	100.0	100.0

Demokratik Örgütlerden Haberler

İGD ZONGULDAK ŞUBESİNİN 1. OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI.

MC döneminde Valilik kararıyla süresiz olarak kapatılan ve uzun bir savaşımdan sonra 6 Şubat 1978'de mahkeme kararıyla tekrar açılan İGD Zonguldak Şubesinin 1. Olağan Genel Kurulu 8 Nisan günü Zonguldak Maden Mühendisleri Derneği salonunda yapıldı. Büyük bir kalabalığın izlediği ve sürekli olarak Kongre de, 1 Mayıs'a yığınsal olarak katılmak,

— Türkiye ilerici gençliğinin tek merkezi demokratik yığın örgütü İGD'yi kurdukları, yol gösterdikleri ve bu yolda çözümleyici oldukları için başta İGD Genel Başkanı A. Muhtar Söğütcü olmak üzere Merkez Yönetim Kurulunu içtenlikle kutlamak,

— Yurtseverlerin, işçilerin, emekçilerin gazetesi Politika'nın daha da yaygınlaştırılması için harcanan çabaları yoğunlaştırmak,

— Maden-İş'i ve yiğit üyelerinin Mess'e karşı kazandıkları zaferden dolayı yürekten kutluyor, genç liğin daima işçi sınıfının yolundan yürüyeceğinin bir kez daha uygulamak,

— 141-142'nin kaldırılması için savaşım verilmesi,

— Bağımsız, toprak bütünlüğüne, eğemenliğine sahip bir KIBRIS için mücadele veren Kıbrıs halkları ve gençliği ile dayanışmaya önem verilmesi, karara bağlanmıştır.

4 Kalem Döküm Kumu Satın Alınacaktır

Şartnamest, bedelsiz olarak aşağıda adreslerden alınabilir.

1 — **KARABÜKTE:** Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Tedarik ve İkmal Müdürlüğümüz.

2 — **İSTANBUL/DA:** Sirkeci, Yahköşkü Cad. Yahköşkü Han Kat: 4-5 deki Müdürlüğümüz.

3 — **ANKARA'DA:** Kavaklıdere, Tunus Cad. No: 63 deki Müdürlüğümüz.

İSTEKLİLERİN şartnamemiz esaslarına göre hazırlıyacakları kapalı teklif mektuplarını, geçici teminatlarıyla birlikte engeç 26Nisan 1978 Çarşamba günü saat 14.00'e kadar Karabük'teki Müessesemiz Haberleşme ve Arşiv Müdürlüğünde bulundurmaları ilân olunur.

Basın 13714 - 121

İLAN
TCDD
Eskişehir Lokomotif Ve Motor Sanayi Müessesesi
(7 Kalem Muhtelif Çelik Halat Satın Alınacaktır)

1 — Müessesemiz ihtiyacı olan 7 kalem muhtelif ÇELİK HALAT'LAR

İhtiyaç Listesi,

Tip Mukaveleye ve Eksiltme Şartnamesine göre kapalı zarfla eksiltme suretiyle teklif alınarak satın alınacaktır.

2 — Eksiltmesi 4/5/1978 Tarih Perşembe günü saat 15'de Müessesemiz Alım Satım Komisyonluğunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat tutarının % 7 sidir.

4 — Taliplerin muvakkat teminatları ile birlikte kapalı teklif mektuplarını eksiltmenin yapılacağı gün ve saate kadar Komisyonumuz adına göndermeleri veya bizzat getirmeleri gerekmektedir.

5 — Eksiltme saatine kadar Komisyonumuza teslim edilmeyen veya muvakkat teminatı bulunmayan teklif mektupları geçirli değildir.

6 — Bu işe ilgili Şartnameleri bedelsiz olarak Komisyonumuzdan temin edilebileceği gibi istenildiğinde posta ilede gönderilecektir.

7 — E.L.M.S. Eksiltme ve artırma mevzuunu teşkil eden işi ihale edip etmemekte veya kısmen etmekte ve tercih ettiği talibe ihale etmekte tamamen serbesttir.

Basın — 13976-178

"Yetki Kanunu," ile bankalara kişi ya da ailelerin hakim olması önleniyor

★ **TASARININ GEREKÇESİNDE ÇIKARILACAK KARARNAMEYLE HİSSE SENETLERİNİN TAMAMI İSME YAZILI OLACAK**

ANKARA (ANKA)

Millet Meclisinin gündeminde bulunan Yetki Kanunu tasarısının Bankalar Kanunu ile ilgili bölümünün kapsamı genişletilmiş ve Ban kalara kişi ya da ailelerin hakim olmasını önleyici değişiklikere gidilmiştir.

Yetki Kanunu tasarısı ile Bakanlar Kurulu Bankalar Kanunu'nun 4 üncü maddesini değiştiren Kanun gücünde bir kararname çıkarabilecektir. Tasarının gerekçesinde, çıkarılacak kararnameyle Bankaların hisse senetlerinin tamamının «Nama Muharrer» (isme yazılı) olacağı açıklanmıştır. Gerekçede, böylece hisse senedi sahipliği ve hisse senetlerinin devrinin yakından kontrolunun sağlanacağı belirtilmiştir. Ayrıca, öngörülen değişiklikle bir şahıs ya da ailenin bir Bankaya Hakim olmasının sınırlandırılacağı kaydedilmiştir.

Bankalar Kanunu'nun değiştirilmesi düşünülen yürürlükteki 4 üncü maddesi, hisse senetlerinin yüzde 49 unun «Hamiline» (kimin elindeyse onun sahipliği) olmasına olanak vermektedir. Bu Hamiline hisse senetleri piyasada kolaylıkla el değiştirerek kişilerin ya da ailelerin ellerinde toplanabilmek tedir.

Yeni Haber-İş 4. Şantiye'de irade beyanına katılanların bütün oylarını aldı

İSTANBUL, (İSTA)

İstanbul Telefon Başmüdürlüğü 4. Nolu Şantiyesinde yapılan irade beyanı sonuçları açıklanmış ve oylamaya katılan 205 işçinin tamamı da Yeni Haber-İş Sendikası'nı seçmişlerdir. Yeni Haber İş Sendikasının oylamada mutlak çoğunluğu alması üzerine İSTA Muhabirinin sorularını yanıtlayan Sendika Genel Sekreteri Zinnur Bayraktutan, haberleşme işçilerinin sendikal birlik savaşımının her geçen gün ilerlediğini belirterek hiç üyesi olmamasına rağmen yetki itsteminde bulunan Türk-İş üyesi Haber-İş Sendikasını kınamıştır. Bayraktutan, Haber-İş Sendikasının MC iktidarları döneminde kan aldığını da belirterek, bu sendikanın sahtekilik yaptığını vurgulamış; sinif sendikacılığının bu oyunları bozma gücünde olduğunu açıklamıştır.

4. Şube'de çalışan ve Yeni Haber-İş'e üye işçiler görüllüyor...

DİSK 5. Bölge Temsilcisi Altun 1 Mayıs hazırlıklarının ilerlediğini açıkladı

KOCAELİ (İSTA)

★ **13 SENDİKA VE 42 DEMOKRATİK KURULUŞ DİSK BÖLGE TEMSİLCİLİĞİNİN 1 MAYIS HAZIRLIKLARINA KATILIYOR...**

DİSK'in bütün Bölge Temsilciliklerinde olduğu gibi DİSK 5. Bölge Temsilciliği'nde de 1 Mayıs hazırlıkları yoğunlaşmakta sendikal şube ve bölge temsilcilikleri ile demokratik kuruluşların çalışmaları giderek artmaktadır. Bölge Temsilciliği sınırlarındaki illerde bulunan 55 demokratik kuruluş ve sendikanın çalışmalarını ilerlettiğini açıklayan DİSK 5. Bölge Temsilcisi Fehmi Altun, Bölge Temsilcisi Başkanlığında Kocaeli, Sakarya ve Bolu illerinde, Gölcük, Gebze ilçelerinde 1 Mayıs Hazırlık Komiteleri'nin kurulduğunu belirterek şunları söylemiştir. «Dünya işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günlü, işçi sınıfımız sınıf sendikacılığı bayrağını yükselterek bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda ileri bir adım atarak ülkemizin emperyalist güçlerin zayıf halkası olduğunun tüm emekçi yüreklere bir kez daha tüm dünyaya kanıtlayacaktır. 1 Mayıs 1978'de DİSK'in öncülüğünde kutlanacak 1 Mayıs'ta işçilerin, köylilerin, gençliğin ve aydınları ile geçirilen yurtseverlerin istemleri dile getirecektir.»

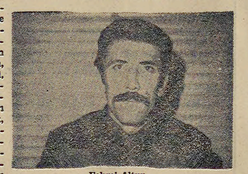

Fehmi Altun

13 SENDİKA ŞUBE VE BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ İLE DEMOKRATİK KURULUŞ ÇALIŞMALARA KATILIYOR...

Burada, 1 Mayıs'a katılacak sendikaların ve demokratik kuruluşların adlarını da belirten **Altun, DİSK'e bağlı Basın-İş Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası, Baysen, Genel-İş, Maden-İş, İlerici Deri-İş, Aster-İş, Lastik-İş Kocaeli Şubelerine Bölge Temsilcilikleri; Genel-İş, Gıda-İş, Lastik-İş Sakarya Şubeleri; ile Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Yarımca Şubesi Selüloz-İş Yönetimine karşı İlerici Muhalefet Hareketi, ve Yol-İş 6 Nolu Şubenin yanında şu demokratik örgütlerin çalışmalara katıldığını açıklamıştır: Kocaeli Devrimciler Birliği Genel Merkezi, Gölcük, Derince, İzmit Gebze Şubeleri; TÖD-DER'in Geyve, İzmit, Hendek, Gebze, Gölcük. Düzce, Şubeleri; SGB İzmit ve Sakarya Şubeleri; KAYÖD; Halkevlerinin İzmit, Hereke, Karamürsel Adapazarı, Şubeleri; İzmit Sinema Derneği; TÜTED İzmit; İzmit Mimarlar Odası; Makina Mühendisleri Odası İzmit; İhsaniye Kültür ve Sosyal Dayanışma Derneği; Köy-Koop İzmit; Kimya Mühendisleri Odası Kocaeli Şubesi; İzmit Yeni Koop; İlerici Kadınlar Derneği İzmit, Şubesi; Arifiye Halk Odası Düzce, Sakarya, Tüs-Der Şubeleri; Karamürsel Yüksek Öğrenim Derneği; Tüm-Der Sakarya ve İzmit Şubeleri; İlerici Gençler Derneği'nin Hendek ve Akmeşe Ş Yaygın ve Örgün Yüksek Öğrenim Derneği; Kademsaz; Değirmendere Kültür ve Dayanışma Derneği; Derbent Kültür ve Dayanışma Derneği.**

Roma Oteli işçileri, grevdeki A. O. Çftliği Süt ve Şarap Fabrikası işçilerini ziyaret etti

ANKARA, (İSTA)

Roma Oteli işçileri, Diskç bağlı OLEYİS'in Atatürk Orman Çiftliği Mudoğu'nda TÜRK-İŞ'e bağlı Tek Gıda - İş Sendikası'nın süt ve şarap fabrikasında sürdürdüğü grevleri ziyaret etmişlerdir.

Geçtiğimiz günlerde aynı genel müdürlüğe bağlı iki işyerinde başlayan grevi ziyaret eden Roma Oteli işçileri Türk -İş ve DİSK catısı altında birleşen işçilerin kardeş olduklarını belirtmişlerdir.

«Bizim birbirimize vereceğimiz kavga yoktur. Bizim mücadelemiz TUNÇ-SİDE sınıf uzlaşmacısı Türk - İş yönetimine karşın sendikalara ve her türlü işçi sınıfı hareketine ters sopak okmalara karşıdır» demişlerdir.

Roma Oteli işyeri Başmsilcisi Bekir Yıldırım Türk - İş üyesi işçiler ile yaptığı konuşmada grevin işçi sınıfının en güçlü silahı olduğunu belirtmiş grevde geçen sürelerin iyi değerlendirmesin istemiştir. Roma Oteli işçileri olarak sınıf sendikacılığı bayrağı altında toplandıklarını bildiren Yıldırım grevlerin başarıyla sonuçlanacaklarına inandıklarını söylemiştir.

Model-İş Torna Atölyesinde çalışan işçiler için "kara liste,, düzenlendi

DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nın örgütlenme çalışmaları sırasında sendikalaştıkları gerekçesiyle Model-İş Torna Atölyesinden çıkarılan 19 işçi için işveren tarafından «Kara Liste» düzenlenmiştir.

Model-İş Torna Atölyesinde çalışan işçiler için «Kara Liste» düzenlenmesini kınayan Maden-İş Gaziantep Temsilcisi Halil İbrahim Yaşar, bu tür uygulamaların işçiyi olduğu kadar insanlık-dışı olduğunu belirtmiş Torna Atölyesinde çalışan işçilerin yaşam güvencelerinin ortadan kaldırılmak istendiğini vurgulamıştır. Yaşar, bu tür uygulamalar karşısında sendikal örlenmelerin artırılması kararı alınmıştır.

İlerici Muhalefet sözcüleri tarafından yapılan açıklamada Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikası yöneticilerinin uzlaşmacı nitelikli eleştirilerek, yapılan toplantının önemi üzerinde durulmuş ve bir dizi kararın oybirliği ile alındığı belirtilmiştir. Açıklama'da Selüloz-İş Sendikası yöneticileri tarafından ihraç edilen işçilerin ihraçlarının derhal kaldırılması kararının yanısıra ihraç edilen, işçilerle dayanışmanın sürdürülmesi; propaganda çalışmalarının sürdürülmesi için «Kâğıt İşçilerinin Sesi» adlı bültenin çıkarılması ve bölge toplantılarının daha da genişletilmiş olarak yapılmasının oybirliği ile karar altına alındığı belirtilmiştir.

Dışkapı SSK işçilerinin sendikal çalışması engellenmek isteniyor

★ **TÜM. HAS-İŞ SENDİKASI, BAŞHEKİM ZÜLFİKÂR BERKEM'İN GİRİŞİMLERİNİ TEPKİYLE KALDIĞI:**

(ANKARA, (İSTA)

Dışkapı SSK Hastanesi Başhekimi Zülfikar Berkem'in yayınlandığı iş sirkülerle sendikaların ve demokratik örgütlerin çalışmalarını engelleyici girişimi tepkiyle karşılanmıştır.

Tüm - Has - İş Genel Başkanvekili Nihat Şenel bir açıklama yaparak Başhekim Berkem'in Sağlık-İş Sendikası Başkanı Mustafa Başoğlu ile yaptığı görüşmeler sonucu bu sirküleri yayınladığını belirtmiş, Berkem'in anayasal özgürlükleri kısıtlamayı amaçladığı gerekçesiyle Başbakanlığa, Sosyal Güvenlik Bakanlığına, Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğüne Cumhuriyet Savcılığına ve ilerici parlamenterlere şikâyet ettiklerini söylemiştir. Şenel'in açıklamasında özetle şu görüşlere yer verilmiştir:

«İç sirkülerde iddia edildiği gibi SSK Dışkapı Hastanesi'nde yasa dışı davranışlarda bulunanlar, yasalara göre kurulmuş odalar, sınıf sendikaları ve demokratik dernekler değildir. Bütün kamuoyunun bildiği gibi SSK Dışkapı Hastahanesi'nde olay çıkartanlar, çalışanları pusuya düşürerek dövenler, can güvenliğini ortadan kaldırılar vebana bizimlede örgütlenenler ve Sağlık-İş Sendikası'nın kanatları altındaki fışistlerdir. Sağlık emekçileriyle ilişkisi olmayan ve eğitebi görevler için işyerinde tutulan fışistlerin işyerinden atılması yerine, Anayasa'nın bütün hükümlerine aykırı, toplantı yapma, basın, yayın özgürlüklerini ortadan kaldırmak, faşizmin istediği ortamı SSK Dışkapı Hastanesi'ne yerleştirmektir.»

İpraşta görüşmeler başladı

KOCAELİ, (İSTA)

İPRAŞ Rafinerisinde uzun süredir verilen sendikal savaşım sonucunda DİSK'e bağlı Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası'nın toplusözleşme yetkisi kesinleşmiş ve işveren ile görüşmelere başlanmıştır.

Toplusözleşme görüşmelerinin başlaması üzerine basına açıklama yapan Sendikanın Kocaeli Başkanı Muammer Ozan Bölge Çalışma Müdürünün İPRAŞ işvereninin katılmasıyla ilk toplantının yapıldığını belirterek 2. toplantının sendika Genel Merkezinde yapılması için karar alındığını belirtmiş ve şunları söylemiştir:

«Sözleşme Ağustos 1976 tarihinden itibaren geçerli olacaktır. Hazırladığımız taslakta işçi ücretlerine 1. yıl için 15, ikinci yıl için 15 lira talep ediyoruz. Sendikamız İPRAŞ Rafinerisinde iyi sözleşme yapmak üzeredir.» Öte yandan Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı yapılan Genel Direnişte işten atılan işçilerin yeniden işe alınacağı belirtilmiştir.

Selüloz-İş yönetimine karşı, ilerici muhalefet Aksu-Seka toplantısı yapıldı

KOCAELİ, (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Selüloz - İş Sendikası yönetimine karşı muhalefet hareketi yürüten ilerici Muhalefet Hareketi Seka'nın Aksu Fabrikasında da toplantı düzenleyerek sınıf sendikacılığının yaygınlaştırılması kararı alınmıştır.

İlerici Muhalefet sözcüleri tarafından yapılan açıklamada Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikası yöneticilerinin uzlaşmacı nitelikli eleştirilerek, yapılan toplantının önemi üzerinde durulmuş ve bir dizi kararın oybirliği ile alındığı belirtilmiştir. Açıklama'da Selüloz-İş Sendikası yöneticileri tarafından ihraç edilen işçilerin ihraçlarının derhal kaldırılması kararının yanısıra ihraç edilen, işçilerle dayanışmanın sürdürülmesi; propaganda çalışmalarının sürdürülmesi için «Kâğıt İşçilerinin Sesi» adlı bültenin çıkarılması ve bölge toplantılarının daha da genişletilmiş olarak yapılmasının oybirliği ile karar altına alındığı belirtilmiştir.

BUNALIM VE GÖRÜNTÜLERİ

Toplum işten çıkarmalara ve tensikatlara tepkiler - 10

Baysen Genel Başkanı Cevat Özhasırcı : "Yapıcılık işkolunda da toplu işten çıkarmalar mevsimlere göre artıyor,,

★ **İŞÇİ KIYIMLARININ EN YOĞUN OLDUĞU İŞKOLUMUZDA TAVİRSIZ KALAN KURULUŞLARDAN BİRİ YOL-İŞ FEDERASYONU DİĞERİ DE KÖY YSE-İŞ SENDİKASI'DIR. BU İKİ KURULUŞUN YÖNETİCİLERİ AYRI DÜNYA GÖRÜŞLERİNDE OLMASINA RAĞMEN ÜYELERİNİ SÖMÜRMEKTE VE İŞVERENLERLE UZLAŞMADA BİRBİRLERİNDEN AŞAĞI KALMAMAKTADIRLAR. BUGÜNE DEĞİN İKİ SENDİKANIN YÖNETİCİLERİ İŞÇİ ÇIKARTMALARINA UZLAŞMACI YAPILARI GEREĞİ İLGİSİZ KALMIŞLARDIR.**

Ülkemizde ağırlaşan ekonomik bunalımın en çok yansıdığı işkollarından birisinde inşaat işkoludur. Emperyalist tekellerin istemleri doğrultusunda Hükümetçe yapılan uygulamalar ekonomik bunalımın yükünü emekçilerin sırtına yüklemiştir. İnşaat işkolunda özel sektör işverenlerinin asgari ücreti dahi uygulamadığı çözücüne alınırsa, çalışma koşullarının ne denli ağır olduğu kolayca anlaşılabilir. Sigortasız, iş güvencesiz, izin ve fazla mesai gibi haklardan yoksun yapı işçilerin, İş Yasasının anti - demokratik maddelerine dayanılarak işveren tarafından işten çıkartılması oldukça kolay olmaktadır. Genel'de işkolumuzda özel sektörün sürekli izlediği yöntem budur. İşverenlerin aşırı kâr hırsı işçilerin ağır koşullarda sömürülmesini getirmektedir.

İnşaat işkolunda işçiler ilk amaçla işten çıkartılırlar:

1 — Sınıf sendikalarında örgütlenmelerinden.

İşkolumuzda karşılaştığımız önemli bir durum sarı ve korsan sendikaların işverenle anlaşarak, işçilerden habersiz işyerlerinde yetki almaları ve süreşme imzalamalarıdır. Sendikanın varlığından habersiz bu gibi işyerlerinde çalışan işçiler, sendikalaşmak için mücadele verdiklerinde işverenlerine işveren ve sahte sendikaları bulıyorlar. Sonuçta de işveren yetkili sendika ile bu birlikte İş Yasasının boşluklarından yararlanarak işçilerin tümünü çıkartmaktan geri kalmıyor.

Bu konuda da sarı İstanbul YSE-İş Sendikasının işçilerden habersiz Çavuşoğlu - Kozanoğlu Şirketi ile imzaladıkları sözleşme somut bir örnektir. Birkaç gün önce işçi atılmasına karşıyız diye demeç veren bu sendikanın yöneticileri, toplusöz leşmelerinin olduğu işyerlerinde işçi atılmasına çanak tutmakta, çalışanların karşısına dahi çıkamamaktadırlar.

İşçi kıyımlarının en yoğun olduğu işkolumuzda tavirsız kalan kuruluşlardan biri Yol-İş Federasyonu diğeride Köy-YSİ-İş Sendikasıdır. Bu iki kuruluşun yöneticileri aynı dünya görüşlerinde olasalar bile üyelerin sömürmekte ve işverenlerle uzlaşmada birbirlerinden aşağı kalmamaktadırlar. Bu güne değin iki sendikanın yöneticileri işçi çıkartmalarına uzlaşmacı yapıları gereği ilgisiz kalmışlardır.

2 — İşveren işçilere tazminat ödememek için uzun süreli çalıştırmaz, bu nedenle de işkolumuzda uzun işçiliği bulmak sorun olmadığından toplu işçi çıkartma yolunu seçer.

Ülkemizde beş milyona yakın işsiz vardır. İşsizler ordusunun büyük bir bölümünün inşaat işverenleri yaratılmıştır. Yapısalık işkolunda işçi çalıştırılması mevsimlere göre belirlenir. Köylülükle bağları koparmayan işçiler sürekli, büyük kentlerde işçi pazarlarını oluştururlar. Yaşamlarını sürdürebilmek için en ağır koşullarda bile çalışmaya başlangıçta karşı koyamazlar. Çalıştığı süre içinde yasal hakların alabilmek için mücadele etse, İş Yasasının anti - demokratik maddeleri ile yeniden işsizliğe mahkum olurlar.

Kısa bir süre inşaatlarda çalıştırılan genellikle vasıfsız işçiler, işveren tarafından tazminat hakları doğmadan işten çıkartırlar. Çünkü yözbinlerce sömürülecek yeni işçiler iş bulabilmek için hazır bekletmektedir.

Hükümet tekelci sermayenin önerilerini hayata ivedilikle geçtirirken, işsizlik, toplu işten çıkartma ve iş güvenliği gibi emekçilerin güncel sorunlarına kökü çözümler getirmek zorundadır.

Yürürlüktekü 275, 1475 sayılı yasalar demokratikleştirilmedikçe, işçilerin ağır koşullarda çalıştırılması, alabildiğine sömürümesi devam edecek, en temel yasal haklarından yararlanması, özgürce sendikalaşması güçleşecektir.

DİSK ilkeleri doğrultusunda sarıyanda Yapısalık işkolunda etkin bir şekilde sürdüren BAYSEN, DİSK ve DİSK'e bağlı kardeş Sendikalarla birlikte toplu işten çıkarmalara ve tensikatlara karşı mücadele vermeye kararlıdır.

kısa kısa

HAVANA

★ **Küba Sendikalar Birliği CTC'nin üyelerinin 11. Dünya Gençlik Festivali için 840 milyon TL. bağış yaptıkları öğrenilmiştir. Küba'da festival için açılan bağış kampanyasının çok sayıda kitle örgütü üyelerinin ve Küba halkının aktif olarak katıldıkları haber verilmiştir.**

WASHİNGTON

★ **ABD'nin Ohio eyaletinin Kuzey Perry kentindeki bir atom santralinde patlama olmuştur. Patlama sırasında yedi kişinin yaralandığı haber verilmiştir. Atom santralinin nanüz inşa halinde bulunması nedeniyle, radyoaktif maloeme serpintinin olmadığı, bunun da çevre halkı için büyük bir şans sayıldığı gelen haberler arasındadır.**

LİZBON

★ **Portekiz'in Lizbon kentinde hafif yer sarsıntıları kaydedilmiştir. Ülkenin güney kesimlerinde de hissedilen deprem, can ve mal kaybına yol açmadığı bildirilmiştir.**

HAMBURG

★ **Federal Almanya'da neo-nazi örgütlerini giderek çoğalmaya başladığı, bu örgütlerin yanısıra partiler dışından destekleyicilerin de bildirilmiştir. Yürüyüşü Hamburg kentinde 20 neo-nazi grubun varlığının saptandığı, aşırılık ve faşistik ve kapitalizmin bunalımlarından yararlanan neo-nazilerin, gençleri ağlarına düşürmeye çalıştıkları belirtilmiştir.**

LEİPZİG

★ **Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Leipzig kentinde bulunan bir devlet işletmesinde, yeni bir saban geliştirilmiştir. Toprağı dikey olarak havalandırdığı saptanan Sovyet K-700 ve K-701 traktörleri ile çalıştırılan, büyük verim sağladıkları haber verilmiştir.**

VİYANA

★ **Avusturya'nın başkenti Viyana'da, çok yakın bir gelecekte, «Uluslararası Politika Enstitüsü»nün çalışmalarına başlayacağı haber verilmiştir. Enstitü çalışmalarına ana konusunun, uluslararası işbirliğinin nasıl geliştirileceğinin olduğu kaydedilmiştir.**

LONDRA

★ **İngiltere'de Kuşları Koruma Derneği adına çekilen bir film çalışmalarını yarıda kalmıştır. Kuşların üreme ve beslenme özelliklerinin araştırılacağı filmden vazgeçilme sinin nedeni olarak, kuşların kameraları farketmeleri ve yuvalarını kameranın görece yeceği yerlere yuvo yapmaya başlamaları gösterilmiştir.**

Amerika'ya sığındığı ileri sürülmüştü
Sovyet diplomatının kaçırılmış olabileceği açıklandı

★ **SOVYETLER'İN ABD BÜYÜKELÇİSİ İKİ ÜLKE ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN GERGİNLEŞEBİLECEĞİNİ SÖYLEDİ**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler'de görev yapan ve Sovyetler Birliği'ni temsil eden diplomat Arkadi Sevçenko'nun iddia edildiği gibi, ABD'ye sığınmadığı, ABD'ye kaçırılmış olabileceği açıklanmıştır.

Sovyet diplomatının eşi tarafından yapılan açıklamada, «aile bireylerimizin kaçırılmasından korktuğumuz için ben çocuklarımla ülkeme döndüm. Eşim, görevi nedeniyle kaldı» demiştir. Leongina Sevçenko, olayın kaba bir yakıştırma olduğunu belirtmiş ve gerçeklerin ortaya çıkacağına inandığını sözlerine eklemiştir.

BM yetkilileri, Sevçenko'nun kaybolmasıyla 20 Nisanda Moskova'da başlaması kararlaştırılan ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance ve Sovyet Dışişleri Bakanı Andrey Gromiko arasındaki stratejik silahların sınırlandırılmasıyla ilgili olarak «ortaçok görüşmelerin tehlikeye girdiğini» ifade etmişlerdir.

Siyasal ve Güvenlik Konseyi işleriyle ilgili BM Genel Sekreter Yardımcısı Sevçenko'nun BM'deki görevini kötüteyip, Sovyet rejimiyle ihtilafa düştüğünü açıklayan bir mektup bırakıktan sonra ortadan kaybolmasının ardından, Sovyet diplomatının ABD'den siyasal sığınma hakkı çıktığı yolunda söylentiler yaygınlaşmıştı.

Sevçenko'nun ABD'deki avukatı Ernest Gorss, bu söylentileri yalanlamış ve, yeniden faaliyetlerini yoğunlaştırmaları nedeniyle başlayan anti-faşist gösterilerde, bu faşist yuvaların dağıtılması ve yasalardaki neo-nazilere hareket kolaylığı sağlayan hükümlerin değiştirilmesi talep edilmektedir. Fotoğrafta, Kassel kentinde düzenlenen anti-faşist gösteri görüllüyor.

Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde Anti-Faşist gösteriler yadılıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde anti-faşist gösterilerin giderek arttığı bildirilmiştir. Son zamanlarda neo-nazilerin

İranlı öğrenciler açlık grevlerini demokratik haklar için yapıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran Öğrenci Konfederasyonu (CISNU) yayınladığı bir bildiriyle, İran'da ve tüm dünyada İranlı öğrencilerin ve tutukluların yürütülkeri açlık grevinin nedenlerini açıklamıştır. Carter'ın «İnsan Hakları» kampanyasını teşhir etmek, siyasal tutuklukların sahverilmediklerini dünya kamuoyuna kanıtlamak ve tutuklu bulunanlara açık hava, kitap, ziyaretçi gibi hakların sağlanması ile askeri mahkemelerin verdiği kararların iptali gibi taleplerle başlatılan açlık grevlerinin büyük bir kararlılıkla sürdürüldüğü haber verilmiştir.

CISNU'nun açıklamasında, Ekim 1977'de Tahran'ın bir gecekondu semtinde başlayan olayların tüm ülkeyi sardığı, bu arada Tebriz ayaklanmasının patlak verdiği belirtilmekte, son 24 saatlik grev ve açlık greviyle de muhalefet hareketinin daha da güçlendiği kaydedilmektedir.

İSPANYA'DA 24 BIN KOMUR IŞÇISI GREVE GİTTİ

★ **HÜKÜMET, CUMHURİYETÇİLERE GÖSTERİ YAPMA İZNİ VERMİYOR**

MADRİD (THA)

İspanya'nın Kuzey Bölgesindeki Asturias'da devletin işlettiği Hunosa Kömür Madenindeki 24 bin işçi asgari ücretlerin iki katına çıkarılması isteğiyle greve başlamışlardır.

Sendikanın bir sözcüsü, şirketle yeni bir anlaşma için yapılan görüşmelerle ilgili olarak her 72 saatte bir gelişmeler konusunda maden işçilerine bilgi verileceğini söylemiştir.

Öte yandan Santa Cruz de Tenerife'de polis kaynakları «Kanarya Adaları İçin Bağımsızlık Eyleminin» üyeleri olduğundan şüphe edilen 20 kişiyi tutuklamıştır. «Kanarya Adaları İçin Bağımsızlık Eylemi» bir bombalama kampanyasına girişmiş bulunmaktadır.

Başkent Madrid'de yetkililer, İçsavaş sonunda Francisco Franco tarafından devrilen İspanya İkinci Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 47. yıldönümünü kutlamak amacıyla cumhuriyetçi grupların gösteri yapmak için başvurularını reddetmiştir.

F. Almanyada eski Nazi Çavuşu iki yıl hapse mahkûm oldu

HANNOVER, (THA)

Bir Ağır Ceza Mahkemesi eski bir Nazi Çavuşu olan Friedrich Rathje'yi iki yıl hapse ile 42 bin 500 lira para cezasına çarptırmış, ancak hapis cezasını ertelemiştir.

Rathje savaş zamanında yahudilerin kitle halinde öldürülmesinde işbirliği yapmaktan suçlu bulunmuştur.

Rathje 1942 yılının başından 1943 yılının başlangıcına dek Nazi işgali altındaki Polonya'da gestaponun bir üyesi olarak yahudi erkek, kadın ve çocuğun öldürülmesinde işbirliği yapmıştır.

Salyut-6 kozmonotları Lenin Nişanı aldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Salyut-6 yörünge istasyonu çalışmasına katılmış olan 6 kozmonot, Lenin Nişanı ve Sovyetler Birliği Kahramanı ünvanı ile ödüllendirilmişlerdir. Çalışmalara katılan 5 Sovyet ve bir Çekoslovak kozmonotunu Kremlin'de kabul eden SBKP Genel Sekreteri ve Yüksek Şura Prezidyumu Başkanı Leonid Brejnev, kozmonotlara, Lenin Nişanları'nı ve Sovyetler Birliği Kahramanı Nişanı olan Altın Yıldız Nişanlarını sunmuştur.

Leonid Brejnev, tören sırasında yaptığı konuşmada, «Salyut-6 uçuşunun, bilimsel, teknik ve en başta insanî bir kahramanlıktır. Uzayedüşü geliştirme yolunda önemli bir adımdır» demiştir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünden
(Muhtelif Hurda Malzeme satılacaktır)

Kurumumuza ait olan, aşağıda müfredatı kayıtlı 12 Kalem muhtelif hurda malzeme kapalı zarfla teklif almak suretiyle satışa arz edilmiştir.

Şartnameleri Kurumun Genel Müdürlük Malzeme Satış, Kırıkkale Bölge ve İstanbul Şubesi Müdürlüklerinden temin edilebilir.

Teklifler ihale günü en geç saat 14.00 de Genel Müdürlük Malzeme Satış Şubesi Müdürlüğüne verilecektir.

Kurumumuz 2490 sayılı kanuna tabi değildir.

Malzemenin cinsi:	Miktarı:	Bulunduğu yer	Muv. Teminat:	İh. Tarihi:
'78 37 «TOPSAT 1213» Muhtelif ebatta, jantlı lastik hurdası.	30.000 Kg.	Kırıkkale Hurda Şantiyesi	20.000,— TL.	20.4.1978
'78-41 «TOPSAT 1217» Muhtelif dieselmotorlar.	8.000 Kg.	Kırıkkale Hurda Şantiyesi	20.000,— TL.	20.4.1978
'78 45 «AL GR: 101» Alüminyum hurdası (Lançer).	20.000 Kg.	Kırıkkale Hurda Şantiyesi	60.000,— TL.	20.4.1978
'78 48 «TOPSAT 1219» Bakır hurdası (Çıplak tel halinde).	10.000 Kg.	İzmit İşletmest Müdürlüğü.	50.

MHP'nin yürüyüşü öncesi yeni bir katliama girişildi

HABER MERKEZİ

MHP'nin 16 Nisan'da yapacağı yürüyüş öncesi Ankara'da ilerici yurtsever devrimci kuruluşlar, öğrenci ve öğretmenler üzerindeki teror artırıştır. Yeni bir kitle katliamına girişmek isteyen faşistler dün Ankara Devlet Mimar Mühendislik Akademisi ve Yüksekokulu öğrencilerinin üzerine bomba atmışlar, altısı ağır olmak üzere 24 kişinin yaralanmasına yol açmışlardır.

Bu arada Konya'da meydana gelen olaylarda 10 öğrenci yaralanmıştır.

ANKARA

Görgü tanıklarının verdiği bilgiye göre öğrenciler dün saat 07.00 sıralarında Maltepe'de bulunan Sosyalist Devrim Partisi binası yakınında toplanmışlardır. Saat 08.00 sıralarında plaka numarası 07 ile başlayan Anadol marka bir otomobil kaldırıma yanaşmıştır. Öğrencilerin arabanın kaldırıma çıkarılmasında yardımcı olduklarını, arabayı kullanan kişiyi görseler tanıyabileceklerini söylemişlerdir. Yaklaşık 400 öğrencinin bulunduğu yere getirilen Anadol marka otomobilin içinde patladığı bildirilen bombanın etkisiyle çevre binalar da hasar görmüştür.

Olaydan sonra yaralı öğrenciler ve işçiler Hacettepe Hastanesine kaldırılmışlardır. Hacettepe Hastanesi yetkilileri Aydın Kırmızı, Mustafa Metin, Hüseyin Alp, Mustafa Kızıltepe, Hacı Ataseven Cumhuriyet Savcı Yardımcılarından Celal Aslan yürüttüklerini, Aslan bir açıklama yaparak bomba ilerici-devrimci öğrencilerin üzerine atıldığını doğrulamıştır. Bu arada okulda görevli 400 polisten hiç birinin patlama sırasında olay yerinde olmayışı dikkati çekmiştir.

MHP yürüyüşü öncesi faşistler yeni bir katliama girişti. 24 kişi yaralandı. Fotoğrafta yaralı öğrencilerden biri görülüyor...

☆ Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi ve Yüksek Okulu Öğrenci Aileleri Derneği Başkanı Sevim San, «Üçüncü kez okula karanlık güçler tarafından atılan bomba sadece öğrenci kitlesine değil, tüm halka kar şı girişilen bir katliamdır» demiştir.

Sözü bir açıklama yapan San, hükümetin anarşinin çevrilmiş ve öğrenciler tarkatlanmışlardır.

Olayla ilgili soruşturmayı kaynağını doğru tesbit ederek, tüm halkın beraber ve kararlılıkla üzerine gitmesini istemiş ve «Daha önce dernekçimize Maltepe Caddesi ve civarı kahvehanelerde ikiz da güvenlik önlemleri alınması yolundaki uyarılar dikkate alınmamış ve yapılan gözlem lerde olası saldırılardan bir şekilde sonuna kadar sürdüreceğimizi duyururuz» denilen cıpkılama şu listeni ile son bulmaktadır. İkili anlaşmalar yırtılmalı, üslere el konulmalıdır, NATO'ya hayırlı. Ötə yandan Türkiye İşçi Partisinin de 5 Nisan günü ortağı kampanya devam etmektedir.

ADMMA öğrencilerine bomba atıldı, 6'sı ağır 24 kişi yaralandı Konya'da da 10 öğrenci yaralandı

☆ Öte yandan TİP Ankara İl Başkanı Zeki Kılıç, olaydan sonra polisin öğrencileri olay yerinden uzaklaştırmak gerekçesiyle yakındaki Ülkü Ocakları Genel Merkezi önüne getirdiğini ve burada öğrencileri dövdüğünü bildirerek, olayın polis komando işbirliği ile gerçekleştirildiğini söylemiştir. Kılıç, «Öğrencilere saldıran polisler derhal görevlerinden alınmalı, kendilerinden hesap sorulmalıdır» demiştir.

☆ Öte yandan saat 00.15 sıralarında komandoların üç gündür sürekli olay çıkartığı Yenişehir Sağlık Koleji ile saat 03.15 sıralarında Çankırı Caddesinde park etmiş bir kamyona kimliklerini saptanamayan kişiler tarafından patlayıcı madde atılmıştır.

Bilindiği gibi MHP'li Cenğiz Gökçek'in Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı sırasında okula doldurduğu komandolar üç gündür ilerici öğretmen ve öğrencilere saldırmaktadırlar. Daha önce silahlı bir baskına katıldıkları bildirilen iki komandonun sabahla kadar «Başbuğ Türkeş», «Kahrolsun Komünist» diye bağırarak arabalarla dolaşan «Ülkücü» faşistler bölgede terör havası estirmişler, bu arada Kredi ve Yurtlar Kurumu Binasına patlayıcı madde atmışlardır.

☆ Öncekl gün hastanedeki arkadaşlarını ziyarete giden İGD üyesi 4 kişiye Aksaray'da 15 kişilik bir Maoca grup saldırmış ve Rafet İçöz'ü bıçaklandıktan sonra bıçakla yaralamışlardır.

☆ Sultanahmet Akşam Ticaret Lisesi ilerici-devrimci öğrencileri bir bildiri yayınlayarak nükümetin aldığı sözde polisiye önlemlerle okullardaki disiplin kurallarının birer baskı aracı haline getirildiğini, bunun da okuldaki demokratik işleyiş ahengini bozduğunu açıklamışlardır. Bu uygulamaların faşistlerin provokasyon girişimlerine olanak sağladığını belirten Sultanahmet Akşam Ticaret Lisesi ilerici-devrimci öğrencileri, böylece faşistlerin, provokasyonlarını ilerici öğrencilerin okulları atılmaları için girişimde bulundukları şeklinde yorumladıklarını belirtmişlerdir.

☆ Dün açılacağı bildirilen Yüksek Teknik Öğretmen Okulu tekrar 24 Nisan'a kadar kapatılmıştır.

☆ Ankara İlahiyet Fakültesinde dün sabah «Ülkücü» lerle «Akıncılar arasında kavga çıkmış ve ölçü öğrenci çeşitli yerlerinden yaralanmışlardır.

KONYA

☆ Akşehir İlçesi Öğretmen Lisesi önünde öğrenciler arasında çıkan çatışmada Mehmet Duman, Ahmet Alçanak, Cevdet Yalçınkaya, Hüseyin Ünal, Yeli Eroğlu, Gürkü Kaçar ve Hasım Demir adlarındaki öğrenciler atılan taşlardan yaralanmışlardır. Olayla ilgili olarak 6 öğrenci gözaltına alınmıştır.

☆ Ayrıca Konya Kız Öğretmen Lisesi önünde Abdullahi Erdem, Zekeyi Soysal ve Havva Akbaş adında 3 öğrenci 10 kişilik bir grubun saldırısına uğrayarak çeşitli yerlerinden yaralanmışlardır.

☆ Bu arada Hazım Korkusuz adında bir öğrenci de Kız Öğretmen Lisesi önünde tabancayla iki el ateş ettiği için yakalanarak gözaltına alınmıştır.

☆ Konya'nın Seydişehir İlçesinde Alüminyum Tesisleri Satış ve Pazarlama Müdürlüğünde görevli Gülay Öney'in evi dün sabaha karşı bir nüz kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından taşlanmıştır. Olayda Fahide Öney hafif yaralanmıştır.

İSTANBUL

☆ Öncekt gece Şehremini'de sabaha kadar «Başbuğ Türkeş», «Kahrolsun Komünist» diye bağırarak arabalarla dolaşan «Ülkücü» faşistler bölgede terör havası estirmişler, bu arada Kredi ve Yurtlar Kurumu Binasına patlayıcı madde atmışlardır.

☆ Öncekl gün hastanedeki arkadaşlarını ziyarete giden İGD üyesi 4 kişiye Aksaray'da 15 kişilik bir Maoca grup saldırmış ve Rafet İçöz'ü bıçaklandıktan sonra bıçakla yaralamışlardır.

☆ Sultanahmet Akşam Ticaret Lisesi ilerici-devrimci öğrencileri bir bildiri yayınlayarak nükümetin aldığı sözde polisiye önlemlerle okullardaki disiplin kurallarının birer baskı aracı haline getirildiğini, bunun da okuldaki demokratik işleyiş ahengini bozduğunu açıklamışlardır. Bu uygulamaların faşistlerin provokasyon girişimlerine olanak sağladığını belirten Sultanahmet Akşam Ticaret Lisesi ilerici-devrimci öğrencileri, böylece faşistlerin, provokasyonlarını ilerici öğrencilerin okulları atılmaları için girişimde bulundukları şeklinde yorumladıklarını belirtmişlerdir.

☆ Demokratik Sol Dernekler Federasyonu Genel Sekreteri olay üzerine bir açıklama yaparak faşizmin sevgi gösterileri ile önlenemeyeceğini belirtmiş, «Hükümet, kangren olmuş yaraları iyileştirmeye çalışmaktan vazgeçip, kesip atmalı ve gerekli sert önlemleri almalıdır» demiştir.

'NATO'ya Hayır, Kampanyası sürüyor

☆ KAMPANYA İLE İLGİLİ OLARAK SOK AYRIDA AFİŞ, DUVARLARA ASILMIŞ, HALKA BİNLERCE BİLDİRİ DAĞITILMIŞTIR

İstanbul'da bulunan 40 demokratik örgütün yürüttüğü, «NATO'ya Hayır» kampanyası sürmektedir. Kampanya ile ilgili olarak çok sayıda afiş, duvarlara asılan halkın binlerce bildiri dağıtılmıştır. Bildiride Türkiye'nin ABD ile 55 adet gizli ikili anlaşmasının bulunduğu, Anadolu topraklarında 101 adet dilim üssünün ise NATO kontrolündeki ordu tarafından işgal edtirildiği kaydedilmekte, NATO'nun uluslararası sermayenin, IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası sömürü kuruluşları ile içice olduğu belirtilmektedir.

NATO'nun 1959 yılında 31 ülkede 275 üs şebekesi, 1400 üssü ve bu üslerde 1 milyon Amerikan asker'nin bulunduğuna da yer verilen ortak açıklamada, Türkiye'nin NATO'ya girmesiyle, üzerindeki emperyalist tahakkümün arttığı, savunma giderleri adı altında bütçesinin ağır bir biçimde silahlanma - NATO harcamalarına ayırmak zorunda kaldığı, bu durumun ise ulusal çıkarlarla bağdaşmadığı belirtilmektedir. Öte yandan bildiride örgütleri, anti-emperyalist, anti-faşist, anti-yovenist mücadeleyi bir bütün olarak kararlı bir şekilde sonuna kadar sürdürmeceğimizi duyururuz» denilen cıpkılama şu listeni ile son bulmaktadır. İkili anlaşmalar yırtılmalı, üslere el konulmalıdır, NATO'ya hayırlı.

NATO EMPERYALİZMİN SALDIRGAN GÜCÜDÜR

ANTİ EMPERYALİST, ANTİ FAŞİST ANTİ SÖVENİST, EYLEM BİRLİĞİ

TERTİP KOMİTESİ

TANİLLİ'NİN FELÇ OLMASI KESİNLEŞTİ

İSTANBUL, (İSTA)

Evine giderken faşistler tarafından kurşunlanarak ağır şekilde yaralanan İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Siyli Siyasal Bilmler Yüksek Okulu Öğretim Üyesi Doçent Server Tanilli'nin felç olması kesinleşmiş ve hayati tehlikenin devam etmekte olduğu bildirilmiştir. Öte yandan Ankara, İstanbul ve Hacettepe Üniversiteleri Tıp Fakültelerinin nörolog ve beyin cerrahları dün Tanilli'ye bir konsültasyon yapmışlardır. Cerrahlar konsültasyon sonucu Tanilli'ye yeni bir cerrahi müdahale yapılmasına gerek olmadığını bildirmişlerdir.

Konsültasyon sonrası İSTA muhabirine bir açıklama yapan doktorlar Tanilli'nin felç olmasının kesinleştiğini söylemişler tedavisi için yeni bir cerrahi müdahaleye gerek görmediklerini belirtmişlerdir. Tanilli'ye gereken tüm tıbbi müdahalelerin yapılmakta olduğunu da açıklayan doktorlar Server Tanilli'nin henüz hayati tehlikeyi atlatmadığını ifade etmişlerdir.

ERZİNCAN'DA EN FAZLA BAŞARIYI CUMHURİYET ORTAOKULU GÖSTERDİ

☆ CUMHURİYET ORTAOKULU ÖĞRENCİLERİNDEN 97'Sİ TAKDİRNAME VE TEŞEKKÜRNAME ALMAYA HAK KAZANDI

ERZİNCAN (ABC) Erzincan'da ortaokullar arasında öğrenci sayısı oranına göre, en fazla aşarıyı Cumhuriyet Ortaokulu göstermiştir. Okul idaresi birinci dönemde başarı gösterenlerek takdirname ve teşekkürname alan öğrencilere birer belge verirken, Okul Koruma Derneği de başarı gösteren öğrencilere çeşitli armağanlar hediye etmiştir.

Okul Müdiresi yaptığı konuşmada, «Okulumuz öğrenci sayısına göre, Erzincan'da en fazla başarıyı göstererek birinci kazsat motu ortalamasına göre, 97 kişi takdirname ve teşekkürname almaya hak kazanmıştır. Gönül ister ki bütün öğrencilerimize birer başarı belgesi verelim, fakat imkânlarımız buna elvermedi. Temennimiz başarı belgesi alan öğrencilerin bu başarılarını devam ettirmeleri ve diğer öğrencilerimizin de gayret göstererek birer başarı belgesi almalarıdır» demiştir.

Okul Müdiresi, Cumhuriyet Ortaokulu'nun başarısının ikinci dönemde de devam edeceğini ve başarı belgesi alan 97 öğrencinin sayısının daha da artacağına inandığını belirtmiştir. Yapılan törene öğrenci velileri ve Okul Koruma Derneği üyeleri de katılmışlardır.

Erzincan'da en başarılı ortaokul olarak takdirname ve teşekkürname alan Cumhuriyet Ortaokulu öğrencileri...

KIBRISLI ÖĞRENCİYİ ÖLDÜREN FAŞİSTLERİN İDAMI İSTENDİ

İdamı istenen faşistler dünkü duruşmada...

İSTANBUL (A.A.)

Kıbrıslı Iki öğrenciden birini işkence ile öldürdüklerini ve diğerini de yaraladıkları iddiası ile tutuklanan beş Ülkücünün yargılanmasına dün İstanbul Adliyesi 1. Ağır Ceza Mahkemesinde başlanmıştır.

Mahkemeye tutuklu olarak getirilen Vatan Mühendislik Yüksek Okulu öğrencilerinden Zihni Acba, Mehmet Basar, Kamil Güney ile İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi Nihat Uluçsu ve İstanbul Ülkü Ocakları İkinci Başkanı Mustafa Polat hakkındaki iddianeme Savcı tarafından okunmuştur. İddianamenin okunmasından sonra İstanbul Ülkü Ocakları 2. Başkanı Mustafa Polat delil yetersizliği nedeni ile serbest bırakılmıştır.

Savcı iddianemesinde, Muharrem Adnan Özdemir adlı Kıbrıslı öğrenciyle Corrahpaşa'da bir evde elleri bağlanarak işkence edildiğini, Çatalca'da başına sıkılar ir tabanca kurşunu ile öldüğünü, Ulman Salih Aydın adlı diğer Kıbrıslı öğrencinin de işkence edildikten sonra öldüğü sanılarak yaralı olarak bırakıldığını belirtmiştir. Savcı sanıkların «Silah tehdidi ile özgürlüğü kısıtlamak, intikam kastı ile adam öldürmek, öldürmeye te şebbüs etmek ve 6136 Sayılı Ateşli Silahlar Kanununa aykırılık» silah taşımak suçlarından TCK'nun 450/4 maddesi uyarınca ölüm cezası ile cezalandırılmalarını istemiştir.

Sınav sorularının çalınması üzerine YAY-KUR Başkanı görevinden alındı

ANKARA, (A.A.)

Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur giriş sınavlarının çalınması üzerine açtırdığı soruşturmadan sonra YAY-KUR Başkanı Fevzi Ercan'ı da görevinden almıştır. YAY-KUR Başkanlığına, Yüksek Öğretmen Okulu İstatistik Öğretmeni Dr. Kemalettin Akalın'ı atamıştır.

Kıpırdanan, örgütlenen köylüler

Mehmet Gürkan

Tüm kapitalist ve geri bırakılmış ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de, yoksul köylü ve kırsal küçük üretici, toplumun olduk ca geç ve güç örgütlenen kesimlerini oluşturuyor.

Özellikle emperyalizme bağımlı kapitalist ülkelerde, küçük toprak mülkiyetine dayalı kapalı ekonominin sınırlarının henüz tam aşılamamış olması, geleneksel üretim ilişkilerinin, ağlarının, beylerin, yerel güçlerin, yoksul köylü kitlesi üzerindeki baskılarını sürdürmeleri; tutucu küçük mülkiyetin yaygınlığı köylü kitlesinin, özellikle yoksul köylünün, kır emekçilerinin ve küçük üretici köylünün bilinçlenmesini ve örgütlenmesini geciktiriyor.

Tarım işçisi, yoksul köylü ve küçük üretici örgütlenmesi, ancak kapitalizmin gelişmesiyle kapalı ekonominin sınırlarının çatılmasıyla; köylü yığınlarının, üzerlerindeki baskıların bilincine varmalarıyla; küçük üreticinin, bir yandan tefeci aracı sömürüsü öte yandan tekellerin denetimindeki piyasa sömürüsü ile karşı karşıya kalıp çıkış yolları aramaya başlamalarıyla hız kazanabiliyor.

Yurdumuzda da son yıllarda, bu yönde gelişmeler var. Bir yandan Köy-Koop'la, sermaye denetimindeki kooperatifçiliğin sınırlarını zorlama girişimleri gözleniyor. Öte yandan, özellikle, kapitalist pazara açılmış, kapalı köy ekonomisinin sınırlarını aşmış bölgelerimizde de Köylü Dernekleri bilminde bir başka örgütlenme başlamış, yol alıyor.

Marmara Köy-Der, bir eğredir bu türden bir köylü örgütlenmesi çalışması içinde. Sorunlarını, karşılaştıkları güçlükleri, önerdikleri çözümleri arkadaşlarına Mehmet Gürkan yerinde inceledi. Köylülük içindeki kıpırdanmayı, bilinçlenmenin örgütlenmeye seziyiş sürecini okurlarımız için izledi. İşte kıpırdanan, örgütlenen köylülük...

Türk Köylüsü

Nâzım Hikmet

O, topraktan öğrenip
Kitapsız bilendir.
Hoca Nasrettin gibi ağlayan
Bayburtlu Zihni gibi gülendir.
Ferhattır.
Keremdir
ve Keloğlandır...
Yol görünür onun garip serine
analar, babalar umudu keser,
kahbe felek ona eder oyunu
Çarşambayı sel alır,
bir yar sever,
el alır,
kanadı kırılır çöllerde kalır,
ölmeden mezara koyarlar onu.
O, «Yûnusû biçâredir.
Baştan ayağa yâredir»,
ağu içer su yerine.
Fakat bir kerede dert anlayan düşmeye
Gussün önlerine
ve birkere vakt erişip
«Gayrık yeter!...»
demesinler.
Bunu bir dediler mi,
«İşrâfil sûrunu urur,
mahlûkat yerinde durur»,
toprağın nabzı başlar
onun nabızlarında atmağa,
Ne kendi nefsini korur,
ne düşmanı kayırır,
«Dağları yırtıp ayırır,
kayaları kesip yol eyler âbihayat akıtmağa...»

İşçiler örgütlü, memurlar dernekleşmiş, örgütsüz kalan sadece köylüler

-1-

Kar, zirveye çökmüş bulutlar gibi yamaçlara kadar uzanıyor. Kar yeşilliklerle, yeşillikler insanlarla bütünleşıyor. Çalışan, coşkulu insanlarla bütünleşiyor. Bir yılının umudunu, bir yılının ekmeğini, aşını toprağa eken insanlarla. Havâ güneşli; Mart ayından beklenmeyecek kadar sıcak, kar görüntüsü ile bütünleştirilmeyecek kadar ılık. Oturduğum cam ağacının dibinde bir tarafımda İstanbul'da ölmeyecek kadar bıtabildiğimiz okuşlenden aşağıdüce yararlanmaya çalışırken, bir tarafımda doğanın güzelliğini seyrediyorum. Bu arada arkadaşlar geliyorlar, Yolun açıldığını gidip memleketi görebildiğini söyleyorlar. Yeniden yola çıkıyoruz.

Aslında yola çıkalı çok olmadı, Bursa'dan bu yana 90 kilometre ancak geldik. Gideceğimiz yere oldukça geç kalmamıza rağmen, Karayolcuları bir türlü yolu bir geçişlik açarak onlşmalarına sonra devam etmeleri için kına edemediğimden, 15 saattir burada bekliyoruz. Öğleden sonra saat 3'de köyde olmamız gerekirken, saat dört oldu hâlâ yollardayız.

Yolumuz Anadolu'nun herhangi bir yolundan farklı değil. Tozu ve bokmesi. Yıllar yılı üzerinde, kağnı ve at arabası tasımaktan yorgun. Önümüzde giden, minibüs'ün cikardığı tozlar otomobilin içini doldurıyor. Soluk alanın genzini yakıyor sık sık.

Bir tarafdan yolun soğından akan ve ilerde yapım çalışmaları sürdürülen Doğanlı Barajına yaklaştıkca, büyüyen çayın akışını seyrederken, bir tarafdan da bu geçitin onası olan köylü örgütlenmesi hakkında yanındaki arkadaşlarından bilgi almaya çalışıyorum.

Otomobilde dört kişiyiz. Marmara Köy - Der Genel Sekreteri Nebi Akcam, Köy ve Köylü örgütlenmesi konusunda bilgi verirken, Yönetim Kurulu Üyesi Münir Dercin onay ve hedeflerini sıralıyor.

ÖRGÜTLENMEMİŞ OLAN SADECE KÖYLÜLER

«İşçiler örgütlü; memurlar dernekleşmişlerdir, esnaflar da öyle; toplumu oluşturan sınıf ve katmanlardan örgütlenmemiş olan sadece köylüler.» diyor Marmara Köy - Der Genel Sekreteri Nebi Akcam. Ve ekliyor, «Köylerin kooperatifler dışında da örgütlenmesi gerektiğine inanıyoruz. Köylü dernekleri kooperatiflerin eksik kalan yönlerini tamamlayacaktır. Köylü dernekleri ve kooperatifler birlikte dayanışma içinde çalışmalıdırlar. Biz köylülerin haklarını ancak böylelikle alabileceklerine inanıyoruz.»

Sözü Yönetim Kurulu Üyesi Münir Dercin alıyor. Münir, genel olarak köylü derneklerinin özel olarak da Marmara Köy - Der'in, büyük bir üye potansiyeline sahip olduğundan, örneğin Marmara Bölgesinde 2 milyon köylü bulunduğundan söz ediyor. Köylerin çok dağınık olduğundan, yolların bazılarının neredeyse örgütlenmede büyük zorluklarla karşılaştıklarından söz ediyor. Ancak, «Karayolyza diyor, «Sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Yüzyıllardır, sömürülen, horlanan ancak seçim dönemlerinde ve veya aylarında ziyaret edilen Köylüye örgütlü gücün neler yapabileceğini, sorunlarının üstesinden nasıl gelebileceğini gösteraceğiz.»

YARIN
İSTEMLERİN GERÇEKLEŞMESİ NEYE BAĞLI

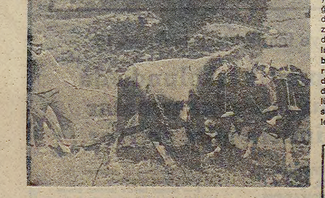

Yüzyıllar boyu sürmüştür köylümüzün çilesi...

yanlış duran

UZUN HİKAYE

yazan: KEMAL AYDIN

-19-

Az önceki kısık sesler:

«Öyle duydük, bize ne? Herkes ettiğinin günahını çeker,» dediler.

Deminki kubara kubara mahkemenin yolunu tarif eden, dükeçeyi Galip Bey'e yazdırması için akıllar veren Hüseyin Ağa'dan eş yok. Öyle pel pel bakar. Açık kalmış ağzı dipsiz kuyu gibi karanlıyor. Dersin küçük dilini yutmuş! İmrohor hâlâ dizinin üstünde. Başlamışken durmuyor, çöğelmişken oturmuyor:

«Ben böylesi uydurmasyonlarla tarla mal kayıp etmenin acısını bilirim tamam mı? Duran!»

Duran ona bakıyordu zaten.

«Bak kardaşım, bu köy bir dedikodu kazanıdır, Bu köyde herkes herkesi çekiştirir... Tavşana kaç tazıya tut hesabı. Ama kimse kimseye yardım etmez. İşte bu köy böyledir, kimse doğruyu demiyor. Demeye yanaşmıyor. Herkes boyu sıra korkak. Odu ocağı batsın bu köyünün...»

Sessizlik devam ettikçe İmrohor adeta çıldırıyor, öfkesini kendi sesinden alıyordu:

«Benim adım İmrohor» dedi yine, «kimsenin kıralından... Dur sen, ben yarın kendim Ahmed'e yazır, durumu sorar anlarım, o sahtekârdan.»

«Duran!»

«Buyur İmrohor Ağa.»

«Ben yarın sana durumu bildirirım anladın mı?»

«Anladım İmrohor Ağa, sağol!»

«Yarın öğrenirim ben onu neyse. Gözümden kaçmaz.»

«Çok sağol İmrohor Ağa!»

İmrohor zengin değil, çok fakir de değildi. Birkaç yetişkin oğlu vardı, onlara güvenerek kubar bahsam kubar ediyordu. Bir de kendini ortaya atmış bulunduğu geçilemedi.

Yanağında inim inlemekte olan Ayşadudu, gecenin hayli bir zamanı kocasının ayak tıkırtısını duyup kıpırdadı. Yanmış cıvlamış, titreyen elyle kısık lambanın ışığını kıldırdı. Duran içeri girdi, odanın ayaklarında usta bir mumiyayla dikildi. Karısının yüzüne değil duvara bakıyor.

Ayşadudu ona bakarak, ağlamsı, yalvaran titrek bir sesle:

«Sîrrî herif,» dedi, «ne oldu, ha doğrucana bir anlatıver. Yel gibi geldin, buraları yaktın yıktın, yine yel gibi gittin. Şu halime bir bak allahaşkına. İnsan deyecek halim kaldı mı. Bir bak...» Yanık, şiş dudaklarıyla ıcrık döküle çıkarıyordu kelimeleri.

Duran cevap vermedi. Öylecene, bakmadan, suçlu, suçlu dikiliyordu.

«Neyse benim halim bende kalsın. Şu olup bitteni bir anlatıver. Canım hiç rahat değil, içim içime sığmıyor. Tarla bizim malımız nasıl ekilirmiş?»

(DEVAM EDECEK)

Tutsak kaynaklar ülkesi TÜRKİYE

HAZIRLAYAN: MEHMET ERHAN ÜNAL

-5-

Demireller, Türkeşler bir de siz titreyin!

Yabancı şirketler petrol ararnada yalnızca 3 yıl (1956-59) etkinlik gösterdiler, ondan sonraki yıllarda kafalarda izin yapıp tatile çıkmışlardı. Hatta bununla da kalmamışlar, yoğun arama çalışmaları yapan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın türlü sondaj girişimlerini de engellemişlerdi.

Yine bu dönemde (1954-1973) TPAO petrol aramalarına yaklaşık ele rak 1 milyar lira yatırmış 1.5 milyar lira kâr sağlamıştı. Buna karşılık yabancı petrol şirketleri 2 milyar lira harcamışlar ve 4 milyar lira kâr sağlamışlardı. Ancak bu sağlanan 4 milyarlık kârın istatistiklere verilen bilgi olduğunu, gerçekte bildirilenin cok cok üzerinde bir kâr sağlandığı cok gerçekti. Bir de bunun üzerine tüy diker gibi, ruhsat sahalarını petrol aramalarına karşın ellerinde tutan petrol şirketlerinin bundaki amaçları kuşkusuz. Ve bir çoğu belki de yakın dönemde gündeme getirilecek ve -belki de- bir bir cheapa sorulacaktır.

Günümüzde petrolün önemi en aşağı bir emperyalist tekeller böyle bir oyunu 1960 27 Mayıs'ının sonrasında da ayrıntılı bilinmektedir kuşkusuz. Ve olmcak her ülkenin, ehlicak her adım, ulusal yararlarımız için bir kazanım sayılacaktır. Yıllar boyu sürdürülen bu sömürü furyasından ise, elbette ki bir Demirel'in, bir Türkeş'in haberi vardır.

Ve bu Demireller'in, Türkeşler'in hangi soysopları olurlarsa olsunlar, nüfus kütüklerinde «TC VATANDAŞI» yazılı olduğu bir gerçektir. Ve bu gerçeğe dayanarak, bio bir TÜRKİYE CUMHURİYETİ VATANDAŞI, ülkesinin yabancı şirketler tarafından talan edilmesine göz yumamaz.

Gerçekleri bu. Türkiye'nin yıllarboyu emperyalizm tarafından sömürülmesine göz yuman bazı vatandaşlıklar şöyle bir «itireyip kendilerine dönsünler.

SADRAZAMIN SOL KAVUĞU MU BU EMPERYALİSTLER?

Yabancı petrol şirketleri çoğu zaman bizimle kadınlı fareyle eyrandığı gibi oynamış, dilediğinde arama yapmış, canı istediğinde «buldum» demiş, istemediğinde eyok burada bir şey» diyesini yapmışlardı. Ve her seferinde de kandırılmış olduğumuz bir gerçektir, Örneğin, 1972 yılında yerli ve yabancı petrol şirketleri üretimlerin de, bir yıl öncekine oranla yüzde 3.3 düşüş göstermişlerdi. Oysa onlardan beklenen üretimin, ocağın yeni kuyular da gözönüne alınırsa yüzde 5 oranında artmasıydı. Bu şirketler, kasıtlı olarak üretimlerini düşürmüşler ve petrol yasasını protesto eder bir havaı yarat mışlardı. Daha doğrusu devlet eliyle petrol arama işlerinin yapılmasını önçüren ve çıkarılacak petrol reformu yasasının bu yönde olmasını isteyenler emperyalist tekeleri öfkelendirmiş ve bunlar da kasıtlı olarak üretimi düşürmüşlerdi. Bu gerçek, o dönemde devletli yönetimler tarafından da bütün açıklığıyla ortaya konmuştu.

Buna karşın yasanın istenilen şekilde çıkmaması ve AP'nin oylarıyla kuşa çevrilmesi, hem AP'nin emperyalizmle olan gübek bağını belgeler, hem de 12 Mart sivil - asker faşist ve emperyalist kaynaklı iktidarının ne denli yürtsever (!) olduğunu sergiler.

CEMAL GÜRSEL'E PETROL MÜJDESİ NASIL VERDİRTİLDİ?

Petrol yasasına karşı üretimi düşüren emperyalist tekeller böyle bir oyunu 1960 27 Mayıs'ının sonrasında da oynamışlardı. Ve kaldı ki geniş bir petrol rezervine sahip bulunan Türkiye'de böylesi bir oyuna Türkeş gibi ayanık (!) aksiler de gelmiş, tuş olmuştaro.

27 Mayıs eylemini gerçekleştiren Milli Birlik Komitesi'nin bir kısmı hem geno ve hem tecrübesiz, bir kısmının da milliyetçi (!), örneğin Türkeş gibi öyelerini petrol şirketleri bir oyuncak gibi kullanmışlardı.

O zamanlar da sosyal yönü olan bir dizi reform hareketi sözkonusu olmuş ve özellikle dikkater petrol konusu üzerinde toplanmış bulunuyordu. Yazırın başında belirtildiği gibi bu «Petrol Davası» bir CIA ajanının notlarında nasıl yer aldıysa, petrol şirketlerinin 27 Mayıs'çılara karşı uyguladıkları strateji de aynı kaynaktan esinlemişti. Na garipti ki 27 Mayıs'ı anlatan Alparslan Türkeş bu petrol davasına «üstün milliyetçi» yetenekleriyle hiçbir bütüp ilgilenmemiştir.

YARIN
Deniz BAYKAL'A MEKTUP

televizyon

19.00 GELİN TARTIŞALIM
19.25 GELECEĞE MİRAS
20.00 HABERLER
20.45 BEŞ DAKİKA
20.50 ZENGİN VE YOKSUL
21.30 TÜRK SANAT MÜZİĞİ KONSERİ (YAŞAR ÖZEL)
22.00 HABER - PROGRAM
22.50 AVRUPA KUPALARINDAN ÖZETLER
23.10 GÜNE BAKIŞ

radyolar

TRT 1

05.00 Açılış.
07.30 Haberler
09.05 Çocuk ve Biz
10.01 Arkası Yarın
12.10 Öğle Üzeri
13.05 Haberler
14.32 31 Mart Olayı
15.01 Sizlerle Birlikte
16.01 Spor Bahçesi
19.00 Haberler
21.02 Radyo Tiyatrosu
23.02 Haberler
01.00 KAPANIŞ

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
11.20 Gel Oyna Gül Oyna
12.50 Hafif Müzik
13.00 Haberler
13.30 Dinlerin İçinden
14.15 Kent ve İnsan
16.20 Arkası Yarın
19.00 Haberler
20.30 Olayların İçinden
21.15 Türk ve Müzik
23.35 Haberler
23.35 KAPANIŞ

TRT 3

07.00 Açılış
09.30 Gönül Telimleri
Tiftetenler
12.15 Saz Eserleri
12.45 Aşkırık Geleneği
14.30 Türkülar Geçidi
17.00 Müzik Dünyasından
19.00 Anaterin Müziği
22.00 THM
23.00 Erkekler Fasıl
01.00 KAPANIŞ

bulmaca

SOLDAN SAĞA

1) Devlet büyüklerinin ve önemli kişilerin emekli olduktan sonra yazdıkları anılar. 2) Brezilya'da fiyatsız kazandırılan türler - Yaşamakla ölmek arasındaki ağır hastalık hali. 3) Bir erkek adı - Tutuşmuş olma. 4) Dolaşılı bir emir - Güney Amerika'da yaşayan bir hayvan. 5) Bir atasındaki maddeleri birbirinden ayırma işi - Bir erkek adı. 6) Libretto simgesi - Eski Mısır'da bir tanrı. 7) Tersi bir mezhep - Sınıf mücadelelerinin yazılı belgesi. 8) Tersi, otomobilin bir parçası - Tersi, doğma. 9) Modern matematikte sayı sistemi türleri. 10) Güney Afrika'da bir kurtuluş örgütü - Vietnam halkının manevr' ondeti. 11) Üreme - Cahşma. 12) Sinek türü - Boru sesi. 13) Tersi, engel - Düzen (eskt dil). 14) Toprak Mahsulleri Ofisinin kısa adı - Dolayısıyle sofistike.

YUKARDAN AŞAĞI

1) Diyalektik düşünmenin ilk örneklerini veren Yunan düşünü - Uzaklık işareti. 2) Açar - Tersi, yanma. 3) Tersi, taştan oyma mezar - Dün etişmeden ilk Yıldızlar, yıl Tersi yeddiklerine benzema yada sonuna eklenen edat. 4) Ünlü bir klasik batı müziği bestecisi (Johannes). 5) Çingl - Bir kahve oyunu. 6) Bir panik cinsi - Elektrik kuvvetini toplayan cıyat - Binbeşbuç. 7) Bütünsel, toplam - Tersi, çoğul ekl - Tersi, bir şeyin bırakıtığı - im. 8) Kırk yazarı Elmeda Xanthin bir romanı - Bitiş. 9) Eklenlerin tanecleri tasıyan küçücük bası - Kâfirlerin atom bombası attığı Japon kenti.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA:

1 — Spoonerism — 2 — Par'e - İKE 3 — Erins - İn 4 — Cet - Ant 5 — Öf - Et 6 — Lasalle 7 — Anatomi 8 — Istatistik 9 — Or - çA - Tas 10 — rİK - nS - Ay 11 — KostÜm 12 — tieS - Ün 13 — İzin - ASA 14 — Bilim - Yıl

YUKARDAN AŞAĞI

1 — Speakfatör - zİS 2 — paZ - Fanatik - zİ 3 — enÇ - Sat - Kotil 5 — Test - Lokanta 6 — Elma - Sön 7 - Ateist - Ay 8 — Bün - AA - URA 9 — Enformasyonel